

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี

FACTORS RELATED TO DRUG RECIDIVISTS IN MINBURI PRISON

โดย

นางสาวจิรัฐิกา พรคงวัช

การศึกษาด້วยตนเองนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารสังคม บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2548

การศึกษาด้วยตนเอง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด
ของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี

Factors Related to Drug Recidivists in Minburi Prison

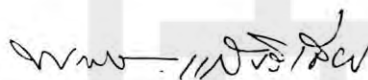
ชื่อนักศึกษา นางสาวจิรัชฎิภา พรคงธวัช

รหัสประจำตัว 464057

สาขาวิชา การบริหารสังคม

ปีการศึกษา 2547

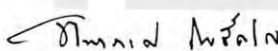
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ตรวจสอบและอนุมัติให้การศึกษา
ด้วยตนเองฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2548

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

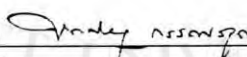
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณราย แสงวิเชียร)

คณะกรรมการสอบการศึกษาด้วยตนเอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.ทิพาภรณ์ โพธิ์ถวิล)

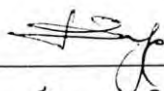
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ขัตติยา กรรณสูต)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐฐา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เสาวนิจ นิจนันต์ชัย)

การศึกษาด้วยตนเอง	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำความคิดซ้ำในคดียาเสพติด ของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมินบุรี Factors Related to Drug Recidivists in Minburi Prison
ชื่อนักศึกษา	นางสาวจิรัฐิกา พรคงธวัช
รหัสประจำตัว	464057
สาขาวิชา	การบริหารสังคม
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำความคิดซ้ำในคดียาเสพติด และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยภูมิหลังของผู้ต้องขังที่กระทำความคิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมินบุรี

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ต้องขังที่กระทำความคิดซ้ำในคดียาเสพติด จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ประมวลผลข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย 3.7 สภาพแวดล้อมทางด้านครอบครัว มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย 3.96 สภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) อยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.08 สภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัย อยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.5

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ครอบครัว พ่อแม่ของกลุ่มตัวอย่างควรอบรมกลุ่มตัวอย่างให้มีความเกรงใจผู้อื่นเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมจากที่เคยอบรมแล้ว และในด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวให้การต้อนรับ เมื่อเวลากลุ่มตัวอย่างพ้นโทษออกมาอย่างอบอุ่นอย่างนี้ดีแล้ว แต่ควรเพิ่มเติมในเรื่องของการให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะให้รู้ถึงความร้ายกาจของยาเสพติด ส่วนด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ควรหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่เกียจคร้าน ไม่ชอบทำงาน หรือประกอบอาชีพใด ๆ เพราะคนพวกนี้จะมีเวลาว่างมากทำให้คิดอะไรฟุ้งซ่าน กล้าทำในทุกสิ่งทุกอย่าง ในด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) กลุ่มตัวอย่างควรหลีกเลี่ยงหรือย้ายออกไปจากแหล่งที่มีสถานเริงรมย์ สถานบริการทางเพศพวกนี้ และทางส่วนราชการและหน่วยงานที่

(2)

เกี่ยวข้องกับรื่องปราบปรามแหล่งอบายมุขเหล่านี้ให้หนักและมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อช่วยให้เยาวชน
หลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีเหล่านี้

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากความช่วยเหลือของอาจารย์ ดร.ทิพาภรณ์ โพธิ์ถวิล อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนได้ช่วยเหลือแนะนำด้านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยความอดทน พร้อมทั้งคอยให้กำลังใจด้วยความเมตตา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐธิดา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ที่คอยให้คำแนะนำปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชติยา กรรณสูต และอาจารย์ ดร.เสาวนิจ นิจนันต์ชัย กรรมการที่ปรึกษาการศึกษาด้วยตนเองได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษมีนบุรี ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของเรือนจำพิเศษมีนบุรี ที่คอยอำนวยความสะดวกในการแจกแบบสอบถามและรวบรวมเก็บแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา พี่ ๆ เพื่อน ๆ และครูอาจารย์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนมาโดยตลอด

จิรัฎฐิกา พรกงธวัช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	1
กิตติกรรมประกาศ.....	3
สารบัญ.....	4
สารบัญตาราง.....	6
สารบัญแผนภูมิ.....	9

บทที่

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.4 นิยามศัพท์.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4

2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรู้เกี่ยวกับเรือนจำพิเศษมีนบุรี.....	5
2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ.....	7
2.3 แนวคิดเรื่องการกระทำความผิดซ้ำ.....	9
2.4 ทฤษฎีการเลียนแบบ.....	11
2.5 ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม.....	11
2.6 ทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดู.....	14
2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
2.8 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	25

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3 การทดสอบเครื่องมือ.....	29
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ.....	31
4. ผลการวิจัย	
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	32
4.2 ผลการศึกษาประวัติการกระทำผิด.....	36
4.3 ผลการศึกษาสถานภาพของครอบครัว.....	38
4.4 ผลการศึกษาการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว.....	41
4.5 ผลการศึกษาปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม.....	43
4.6 ผลการศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำต่างกัน.....	47
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	57
5.2 อภิปรายผล.....	58
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	60
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก	
แบบสอบถาม.....	68
ประวัติผู้เขียน.....	75

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนผู้ต้องขังจำแนกตามลักษณะความผิด.....	7
3.1 การอ่านค่าคะแนน.....	29
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	34
4.2 ประวัติการกระทำผิด.....	37
4.3 จำนวนและร้อยละของสภาพของครอบครัว.....	40
4.4 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและเกณฑ์การขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดู จากครอบครัวของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม.....	42
4.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและเกณฑ์สภาพแวดล้อมด้านครอบครัวของผู้ต้องขัง ที่กระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม.....	43
4.6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและเกณฑ์ของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้าน การคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ).....	45
4.7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและเกณฑ์ของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านชุมชน ที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ).....	46
4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลา ทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการ กระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน.....	48
4.9 ค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของผู้ต้องขัง ระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน.....	48
4.10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลา ทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่ประเภท ของการกระทำผิดต่างกัน.....	49
4.11 ค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของผู้ต้องขัง ระหว่างผู้ที่มีประเภทของการกระทำผิดต่างกัน.....	49
4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางด้าน สภาพแวดล้อมด้านครอบครัวระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดี อาชญากรรมต่างกัน.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.13 ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการกระทำ ความผิดต่างกัน.....	50
4.14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพแวดล้อม ด้านครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม ต่างกัน.....	51
4.15 ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการกระทำ ความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน.....	51
4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพแวดล้อม ด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ของผู้ต้องขังกับจำนวนครั้งในการ ต้องโทษ.....	52
4.17 ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ของผู้ต้องขัง ระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน.....	52
4.18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพแวดล้อม ด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการกระทำ ความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน.....	53
4.19 ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ของผู้ต้องขัง ระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน.....	53
4.20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างทางด้านชุมชน ที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) ของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดใน คดีอาชญากรรมต่างกัน.....	54
4.21 ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) ของผู้ต้องขัง ระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน.....	54
4.22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพแวดล้อม ด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) กับประเภทของความผิดที่กระทำใน ครั้งนี้.....	55
4.23 ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) ของผู้ต้องขัง ระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน.....	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.24 สรุปผลการวิเคราะห์.....	56

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	26

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดให้โทษเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้ว เป็นปัญหาที่สำคัญ และเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรม การเมือง การปกครองและด้านความมั่นคงของประเทศ ปัญหาดังกล่าวนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ยาเสพติดให้โทษเป็นต้นเหตุของปัญหาหลาย ๆ ปัญหา เช่น ปัญหาทางด้านอาชญากรรม ปัญหาครอบครัว ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ฯลฯ ปัจจุบันยาเสพติดได้เข้าไประบาดในสถานศึกษา ทำให้เด็ก เยาวชน ที่อยู่ในวัยศึกษาไม่สนใจในการศึกษาเล่าเรียน เพราะฤทธิ์ของยาเสพติดได้บั่นทอนสุขภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่จะเป็นกำลังของชาติในอนาคต เมื่อเยาวชนพวกนี้ติดยาเสพติด ก็ทำให้ออนาคตของชาติเสียไปด้วย จะเห็นได้ว่าปัญหายาเสพติดมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ถึงแม้รัฐบาลจะมีนโยบายและดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจังเอาจริง แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้ปัญหานี้หมดไปจากสังคมไทยโดยเด็ดขาด จะเห็นได้ว่าปัญหานี้เป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไข ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาต่อเนื่อง ลักษณะของปัญหาจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งชนิดของสารเสพติด และลักษณะของประชากร ลักษณะของปัญหาจะเพิ่มความสลับซับซ้อนมากขึ้น ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้รับผลกระทบจากปัญหาของยาเสพติดทั้งสิ้น ทุกประเทศต่างตระหนักถึงความร้ายแรงของยาเสพติดให้โทษ (มารุต บุญนาค. 2528) จึงกล่าวได้ว่าปัญหาของยาเสพติดเป็นปัญหาระดับสากลปัญหาหนึ่ง ดังนั้น จึงได้รับความร่วมมือจากประเทศต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามเกี่ยวกับปัญหาเสพติด

การป้องกันและปราบปรามเกี่ยวกับยาเสพติด ประเทศไทยได้ดำเนินการป้องกันและปราบปรามปัญหาดังกล่าวนี้มาโดยตลอด นับแต่สมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (มารุต บุญนาค. 2524) จนปัจจุบันได้มีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นหลายหน่วยงานทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาเสพติดให้โทษ แต่ปัญหาเสพติดก็ยังไม่หมดไปจากสังคมไทยได้โดยเด็ดขาด แม้จนกระทั่งในปัจจุบันนี้ รัฐบาลได้มีการประกาศสงครามกับยาเสพติด ก็ไม่ได้ทำให้ยาเสพติดลดน้อยลงไปเท่าไรเลย เพราะที่จับกุมมาส่วนมากจะเป็นผู้ค้ารายย่อยเท่านั้น ยังจับกุมไม่ถึงตัวการใหญ่ ถึงแม้ว่าช่วงนี้ข่าวยาเสพติดจะเบาบางลง แต่กลุ่มคนเหล่านี้ก็จะหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อให้ตำรวจไม่สามารถจับพวกเขาได้มาใช้แทน

จากสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ที่อยู่ในเรือนจำทั่วประเทศ ตามคำพิพากษาของศาลทั่วประเทศ ประจำเดือนกันยายน 2547 ประมาณ 102,204 คน เป็นชาย 75,197 คน หญิง 27,007 ในปี พ.ศ. 2548 ประมาณ 166,884 คน เป็นชาย 136,677 คน เป็นหญิง 30,207 คน (อ้างถึงใน สถิติ ผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ กรมราชทัณฑ์. 31 มกราคม 2548)

จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้ต้องขังเฉพาะคดีอาชญากรรมมีปริมาณค่อนข้างมากกว่าจำนวนผู้ต้องขัง คดีอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละของผู้ต้องขังทั่วประเทศ เฉพาะผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมคิดเป็นร้อยละ 59.48 ผู้ต้องขังคดีอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 40.52 ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดผลเสียหายเป็น อย่างมากแก่สังคม อันมีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชนที่เกิดจากภัยของอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งคดีฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ข่มขืน กระทำชำเรา ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และชิงทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งรูปแบบและวิธีการ ประกอบอาชญากรรมของคนกลุ่มนี้ได้รุดหน้าไปตามความเจริญของวัตถุ ความมัวเมาในอบายมุข ตลอดจนปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่รัดตัวอย่างมาก ภาวะความยากจนจึงทำให้มีการกระทำความผิดของ ผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม

จากเหตุผลข้างต้นจึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำ ความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมีนบุรี โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาใน ครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม และทราบถึง ผลกระทบจากการที่ผู้ต้องขังต้องหันกลับมากระทำผิดซ้ำอีก ทำให้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็น ประโยชน์สำหรับหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและ หาแนวทางป้องกัน และแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม เพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังอาชญากรรม หันกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี
2. เพื่อศึกษาประวัติการกระทำผิดของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสภาพของครอบครัวของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมีนบุรี
4. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมีนบุรี

5. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมินบุรี
6. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังมีการกระทำผิดซ้ำต่างกัน

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมินบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน จาก (สถิติเดือนกุมภาพันธ์ 2548) โดยมีระยะเวลาในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

1.4 นิยามศัพท์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอให้ความหมายของคำต่าง ๆ ดังนี้
เรือนจำ หมายถึง สถานที่ใช้ควบคุม กักขัง กับทั้งเป็นสิ่งที่ใช้ต่อเนื่องกัน และให้ความหมายรวมตลอดถึงที่อื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีได้กำหนด และประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าอาณาเขตไว้โดยชัดเจน

ผู้ต้องขัง หมายถึง ผู้ที่ถูกคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเป็นนักโทษเด็ดขาด แต่ไม่รวมถึงผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างสอบสวน อุทธรณ์ หรือฎีกา

ผู้กระทำผิดซ้ำ หมายถึง บุคคลผู้กระทำความผิดอีกไม่ว่าจะเป็นข้อหาหรือฐานความผิดใด และไม่ว่าจะเป็นความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ภายหลังจากที่เคยต้องโทษจำคุกและได้รับการปลดปล่อยจากการอภัยโทษหมดแล้ว และได้ถูกศาลพิจารณาลงโทษจำคุกสำหรับความผิดใหม่ที่ได้กระทำความผิดกล่าว

จำนวนครั้งที่เคยถูกจำคุก หมายถึง จำนวนครั้งที่เคยถูกจำคุกของผู้กระทำผิดซ้ำ โดยไม่นับรวมการกระทำผิดซ้ำคดีสุดท้ายที่ผู้ต้องขังอยู่ในขณะทำการวิจัย

พฤติกรรมการเลียนแบบ หมายถึง การแสดงออกซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการได้รับการฝึกฝน และได้เรียนรู้ในพฤติกรรมต่าง ๆ และผู้เลียนแบบมีความนิยมชมชอบที่จะปฏิบัติตาม

ปัจจัยทางสังคมและครอบครัว หมายถึง ปัจจัยที่ประกอบไปด้วยสภาพแวดล้อม ที่พักอาศัย ลักษณะของครอบครัว การประกอบอาชีพของบิดามารดา ลักษณะการถูกเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา

✂ การขัดเกลาทางสังคม หมายถึง กระบวนการที่ทำให้บุคคลมีบุคลิกตามแนวทางที่ต้องการ ทำให้เด็กที่ได้รับการอบรมขัดเกลาเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ของสังคม สามารถอยู่ร่วมและมีความสัมพันธ์กับคนอื่นได้อย่างราบรื่น

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย บิดา มารดา และบุคคลอื่น ๆ ปฏิบัติต่อเด็กเพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และยังแนะนำสั่งสอน ฝึกรอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วย

การกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด หมายถึง การกลับมากระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเป็นจำนวนกี่ครั้ง

ยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่เสพเข้าสู่ร่างกายแล้ว ก่อให้เกิดสภาวะความมึนเมา และทำให้เกิดพิษเรื้อรังแก่ร่างกาย อันก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมทั้งต่อร่างกาย และจิตใจของผู้เสพ และสังคม

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคลของผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในคดียาเสพติด
3. เป็นแนวทางในการแก้ไขการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี
4. เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด ในเรือนจำพิเศษมีนบุรีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมและประมวลผลงานทางวิชาการ อันได้แก่ เอกสารทางวิชาการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับเรือนจำพิเศษมีนบุรี
- 2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ
- 2.3 แนวคิดเรื่องการกระทำความผิดซ้ำ
- 2.4 ทฤษฎีการเลียนแบบ
- 2.5 ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม
- 2.6 ทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดู
- 2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ความรู้เกี่ยวกับเรือนจำพิเศษมีนบุรี

2.1.1 ประวัติเรือนจำพิเศษมีนบุรี

เรือนจำพิเศษมีนบุรี เป็นเรือนจำเก่าแก่ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2474 เพื่อรองรับเขตอำนาจศาลเมืองมีนบุรี (ศาลแขวงมีนบุรี : ซึ่งต่อมาจะยกฐานะเป็นศาลจังหวัด ในปี พ.ศ. 2480) ในนามเรือนจำอำเภอมีนบุรี มีนายอำเภอมีนบุรีเป็นผู้บัญชาการโดยตำแหน่ง ตลอดระยะเวลากว่า 70 ปี เรือนจำอำเภอมีนบุรี ได้พัฒนาปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องตลอดมา ในปี พ.ศ.2474 ได้ก่อตั้งเรือนจำอำเภอมีนบุรี เพื่อรองรับเขตอำนาจศาลแขวงมีนบุรี มีนายอำเภอมีนบุรีเป็นผู้บัญชาการโดยตำแหน่ง ในช่วงเวลาก่อตั้งนั้น เรือนจำอำเภอมีนบุรี มีเนื้อที่ทั้งหมดรวม 4 ไร่เท่านั้น ในปี พ.ศ. 2500 กรมราชทัณฑ์ ได้ประกาศก่อตั้งทัณฑสถานวัยหนุ่มมีนบุรีมีอาณาเขตต่อเนื่องกับเรือนจำอำเภอมีนบุรี และกรมราชทัณฑ์ได้แต่งตั้งให้ผู้ปกครองทัณฑสถานวัยหนุ่มมีนบุรี รักษาการผู้บัญชาการเรือนจำอำเภอมีนบุรีอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย มีเนื้อที่ภายในรวม 18 ไร่ ในปี พ.ศ. 2521 โดยคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศยุบเลิกเรือนจำอำเภอมีนบุรี และประกาศกำหนดอาณาเขตใหม่

ณ แขวงมินบุรี เขตมินบุรี เรียกชื่อว่า “เรือนจำพิเศษมินบุรี” พร้อมแต่งตั้งผู้บัญชาการเรือนจำ โดยเฉพาะ มีเนื้อที่ภายในรวม 4 ไร่ 2 งาน 72 ตารางวา สภาพการณ์ของเรือนจำพิเศษมินบุรีในปัจจุบัน โดยในปี พ.ศ. 2540 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศยุบเลิกทัณฑสถานวัยหนุ่มมินบุรี และได้ย้ายผู้ต้องขังวัยหนุ่มไปควบคุมที่ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง จากการยุบเลิกดังกล่าวได้ประกาศรวมพื้นที่ทัณฑสถานวัยหนุ่มมินบุรีเดิมเข้าเป็นส่วนเดียวกับเรือนจำพิเศษมินบุรี โดยได้ทำการปรับปรุงก่อสร้างเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นอาคารที่ทำการเรือนนอนผู้ต้องขัง และทำการเชื่อมต่อกำแพงของ 2 เรือนจำเดิมเป็นกำแพงเดียวกัน ทั้งนี้ การดำเนินการแล้วเสร็จสมบูรณ์และเปิดทำการเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2543

เรือนจำพิเศษมินบุรี มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2539 มีอำนาจในการควบคุมผู้ต้องขังซึ่งเป็นคนฝากผู้ต้องขังระหว่างคดีในเขตอำนาจศาลที่เรือนจำตั้งอยู่และนักโทษเด็ดขาดที่มีกำหนดโทษไม่เกิน 7 ปี และดำเนินการทางทัณฑปฏิบัติแก่ผู้ต้องขัง เช่น ทะเบียนประวัติ การตรวจสอบ กำหนดโทษ การย้ายผู้ต้องขัง การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในชุมชน และการจัดการศึกษาอบรม พัฒนาปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมและฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ดำเนินการเกี่ยวกับการทำงานและการใช้แรงงานผู้ต้องขัง จัดสวัสดิการให้การสงเคราะห์และพัฒนาสุขภาพอนามัยผู้ต้องขัง รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการสุขภาพ และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติการกิจของเรือนจำพิเศษมินบุรี เป็นการทำงานภายใต้กฎหมายโดยมีแผนกทิศทางกรมราชทัณฑ์เป็นตัวกำหนด ซึ่งแผนกทิศทางดังกล่าวได้กำหนดพันธกิจของกรมราชทัณฑ์ไว้ 2 ประการ คือ ควบคุมผู้ต้องขังด้วยความเป็นมืออาชีพ แก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

2.1.2 สถิติผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมินบุรี

จำนวนผู้ต้องขังสำรวจ ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2547

จำนวนรวม 2,229 คน

แยกเป็น ชาย 1,575 คน

แยกเป็น หญิง 654 คน

ตารางที่ 2.1
จำนวนผู้ต้องขังจำแนกตามลักษณะความผิด

ลักษณะความผิด	ชาย	หญิง	รวม
ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	340	73	413
พรบ. ยาเสพติด	965	547	1,512
ประทุษร้ายต่อชีวิต	53	-	53
ประทุษร้ายต่อเพศ	53	-	53
ประทุษร้ายต่อร่างกาย	101	5	106
อื่น ๆ	63	29	92
รวม	1,575	654	2,229

จำนวนผู้ต้องขังคดียาเสพติด เป็นชาย 965 คน เป็นหญิง 547 คน รวมทั้งหมด 1,512 คน ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด จำนวน 150 คน

2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

ยาเสพติด มีความหมาย 2 ลักษณะ คือ

1. ความหมายตามกฎหมายที่ระบุไว้ คือ ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง “สารเคมี หรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยฉีด สูบ ดม รับประทาน หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปทรุดโทรมลงกับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความรวมถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำราตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่”

2. ความหมายโดยทั่วไป ยาเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำ ๆ กันแล้ว ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ เป็นช่วงระยะ ๆ หรือนานติดต่อกันก็ตาม จะทำให้บุคคลต้องตกอยู่ใต้อำนาจ หรือเป็นทาสของสิ่งนั้นทางด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังอาจต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อย ๆ หรือ

ทำให้สุขภาพของผู้เสพติดเสื่อมโทรม และเมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพจะมีอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือเฉพาะทางด้านจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพนั่น

วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท (ยาบ้า) ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 ได้นิยามไว้ว่า “วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นสิ่งธรรมชาติหรือได้จากสิ่งธรรมชาติ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นวัตถุสังเคราะห์ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศนราขกิจจานุเบกษา”

แอมเฟตามีน เป็นยาประเภทกระตุ้นประสาทเป็นยาอันตรายมีฤทธิ์กระตุ้นประสาทในสมองส่วนกลาง ทำให้ความคิดอ่านไม่ผ่อนคลาย และร่างกายไม่มีความเหน็ดเหนื่อยในระยะแรกที่เสพ ซึ่งพวกที่ใช้กำลังทางกายและสมอง นิยมใช้ว่านุกลปกติ เพราะผลทางฤทธิ์จะทำให้เกิดอาการ ตื่นเต้น ใจสั่น มือสั่น ความคิดอ่านเร็วกว่าปกติ แต่สมาธิเสีย นอกจากนี้ยาแอมเฟตามีนยังมีอิทธิพลต่อระบบไหลเวียนของโลหิต ทำให้ความดันโลหิตสูง กระตุ้นหัวใจ จึงทำให้เกิดอาการใจสั่น การใช้นี้ติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ๆ จะเกิดการเป็นพิษ ทำให้สุขภาพทรุดโทรม มีความเสื่อมทางจิตถึงขั้นเป็นโรคจิตได้

ตามมาตรา 7 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แบ่งยาเสพติดให้โทษเป็น 5 ประเภท (แบ่งตามความรุนแรงของการลงโทษ) คือ

ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษร้ายแรง เช่น เฮโรอีน

ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน ผีน โคเคอิน

ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 เป็นส่วนผสมอยู่ด้วยตามที่ให้ขึ้นทะเบียนคำรับยาไว้ตามมาตรา 43 เช่น ยาแก้ไอผสมโคเคอิน

ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ผลิตยาเสพติดให้โทษ ประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์

ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่ไม่ได้อยู่ในประเภท 1 ถึง 4 เช่น กัญชา หรือกระท่อม

2.2.1 ลักษณะการทำความผิดและโทษที่จะได้รับในคดียาเสพติด

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ได้บัญญัติความหมายของข้อหาผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก และเสพ ดังนี้

“ผลิต” หมายความว่า เพาะปลูก ทำ ผสม ปปรุงแปรสภาพ เปลี่ยนรูป สังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ และให้หมายความรวมถึงการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยนให้

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

“เสพ” หมายความว่า การรับยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกาย

“ติดยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า เสพเป็นประจำติดต่อกัน และตกอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องพึ่งยาเสพติดให้โทษ โดยสามารถตรวจพบสภาพเช่นว่านั้นได้ตามหลักวิชาการ

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้กำหนดโทษที่จะลงต่อผู้กระทำความผิดโดยแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ

1. ความผิดฐานผลิต/นำเข้า/ส่งออก/จำหน่าย/มีไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่าย กฎหมายได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึงประหารชีวิต (ม.65-73 และ ม.75)

2. ความผิดฐานมีไว้ในครอบครองยาเสพติดให้โทษมีไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่าย กฎหมายระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี 2 ปี และ 5 ปีตามลำดับ จำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปีบ้าง จำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 15 ปีบ้าง ทั้งนี้ ตามประเภทของยาเสพติด (ม.71 และ ม.76)

ความผิดฐานเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (เฮโรอีน) หรือประเภท 2 (มอร์ฟีน) กฎหมายระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน – 10 ปี ความผิดฐานเสพยาเสพติดอันเป็นพืชกระท่อมระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน (ม.91 และ ม.92)

นอกจากนั้น ยังมีกฎหมายอื่น ๆ อีกที่เป็นมาตรการเพื่อการป้องกันและปราบปรามและการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่ควรทราบ ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 และพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534

2.3 แนวคิดเรื่องการกระทำความผิดซ้ำ

การกระทำความผิดซ้ำในแง่ทางกฎหมายนั้น มีความหมายว่า การกระทำความผิดของผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกมาแล้ว ถ้าเกิดกระทำความผิดใด ๆ ขึ้นมาอีกในระหว่างที่ต้องรับโทษอยู่ก็ดี หรือในเวลาห้าถึงสิบปีนับแต่วันพ้นโทษก็ดี ถือว่าการกระทำความผิดครั้งใหม่นั้นเป็นการกระทำความผิดซ้ำ หากศาลได้พิพากษาให้ลงโทษจำคุก คำจำกัดความนี้เป็นคำจำกัดความที่ถือแนวทางจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 92 ที่ว่า “ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ถ้าและได้กระทำความผิดใด ๆ ขึ้นมาอีกในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ก็ดีภายในเวลาห้าถึงสิบปีภายหลังพ้นโทษก็ดี หากศาลจะพิจารณาลงโทษครั้งหลังสุดถึงจำคุกก็ให้เพิ่มโทษที่จะลงโทษให้แก่ผู้หนึ่งในสามของโทษที่ศาลกำหนด สำหรับความผิด

ครั้งหลัง” การที่กฎหมายได้กำหนดโทษผู้ที่กระทำความผิดซ้ำเพิ่มมากขึ้นกว่าที่จะลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเป็นครั้งแรกนั้น มาจากเหตุผลหลายประการด้วยกัน

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำนั้น ในปี พ.ศ. 2521 (ค.ศ. 1978) ประเทศฮ่องกง ได้ศึกษาเรื่องการกระทำผิดซ้ำ และได้ให้นิยามของการกระทำผิดซ้ำ (recidivist) ว่าเป็นการกลับมากระทำความผิดอีกครั้งหนึ่งที่มีประเภทคดีที่ซ้ำหรือไม่ก็ได้ จากการช่วยเรื่องผู้กระทำผิดซ้ำในฮ่องกง พบว่า ผู้กระทำผิดซ้ำส่วนมากจะกระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน และยาเสพติด มีระยะเวลาการกระทำผิดที่ห่างจากการกระทำผิดครั้งแรก 1-2 ปี และส่วนมากจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และมีการศึกษาที่ต่ำ สาเหตุของการกระทำผิดมาจากสภาพแวดล้อมของครอบครัวระหว่างต้องขังที่ขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดการมาเยี่ยมเยียนหรือให้กำลังใจ ตลอดจนสภาพแวดล้อมในเรือนจำที่เข้มงวด และขาดมาตรการสงเคราะห์ภายหลังการปลดปล่อย (อ้างถึงใน University of Hongkong. 1978)

และต่อมาฮ่องกงก็ได้ศึกษาซ้ำอีกในปี ค.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) และพบว่าอัตราการกระทำผิดซ้ำได้ลดลง เนื่องมาจากได้มีการปรับปรุงมาตรการสงเคราะห์ภายหลังการปลดปล่อย เพื่อให้ผู้ต้องขังได้ปรับตัวก่อนสู่สังคมภายนอก นอกจากนี้ยังมีโครงการชุมชนบำบัดกรณีผู้ต้องขังที่ต้องโทษคดียาเสพติด (อ้างถึงใน University of Hongkong. 1988)

ในการศึกษาเรื่องการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทยนั้น ได้ศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2525 ได้ศึกษาในลักษณะของภาพรวม โดยเป็นการศึกษาเพื่อแสวงหามาตรการในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 ในส่วนของแผนพัฒนาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (พ.ศ. 2525-2529) โดยมีคณะทำงานที่หลากหลายและร่วมมือกันศึกษาถึงกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ตลอดจนนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ พบว่า ผู้กระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเฉพาะการลักทรัพย์ มีการศึกษาน้อย ส่วนมากมีฐานความผิดเดิม ช่วงระยะเวลาห่างจากการกระทำผิดครั้งแรก 1-1.6 ปี สถานการณ์ในขณะที่ทำการศึกษาไม่พบลักษณะการทำผิดซ้ำประเภทคดียาเสพติดมากนัก โดยมีเพียง 18% และมักเป็นยาเสพติดร้ายแรง คือ เฮโรอีน และพบว่า 93.74% ผู้กระทำซ้ำมีความรู้ต่ำกว่าสังคมไม่ยอมรับผู้พ้นโทษ

ในปี ค.ศ. 1975 J.H. Willis ได้ศึกษาสถานการณ์การกระทำผิดซ้ำกรณียาเสพติดให้โทษ โดยเปรียบเทียบกับสถานการณ์การกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดให้โทษเมื่อ ค.ศ. 1962 ในสหรัฐอเมริกาพบว่ามี 2 ลักษณะ โดยลักษณะที่เสพยาเป็นการค้าจะมีอัตราการกระทำผิดซ้ำมากกว่าการกระทำผิดอื่น ๆ เช่น จำหน่าย ครอบครอง หรือพกพาเพื่อจำหน่าย โดยกรณีเสพยาเสพติดจากโคเคน และมีอัตราสูงถึง 78% ในขณะที่ฐานความผิดอื่นมีเพียง 21% เขาจึงได้เสนอแนวความคิดไปยังคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญว่าควรแยกประเภทความผิดระหว่างฐานความผิดของการเสพกับฐานความผิด

เกี่ยวกับการจำหน่ายและควรมีมาตรการที่แก้ไขแตกต่างกัน นอกจากนั้น J.H. Willis ยังเสนอความหมายหรือนิยามของผู้กระทำผิดซ้ำกรณียาเสพติดว่า เป็นผู้ที่กลับมาเสพซ้ำอีกก่อนช่วงระยะเวลา 3 ปี (J.H.Willis. 1975)

2.4 ทฤษฎีการเลียนแบบ (Imitation Theory)

ผู้ตั้งทฤษฎีนี้ คือ Trade เป็นผู้วางรากฐานของทฤษฎีการเลียนแบบ โดยเน้นในเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยทางสังคมกับปัจจัยทางจิตวิทยาซึ่ง Trade (อ้างถึงใน อรรถพ ชูบำรุง. 2532 : 265 – 266) เชื่อว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการเกิดอาชญากรรมและการที่คนเราประกอบอาชญากรรมเพราะโอกาสอำนวย โดย Trade ได้วางกฎของการเลียนแบบไว้ 2 ประการ คือ

1. คนเลียนแบบผู้อื่นโดยสัดส่วนของความใกล้ชิดและความถี่ในการติดต่อกัน ดังนั้นการเลียนแบบน่าจะเกิดขึ้นได้มากในเมืองใหญ่หรือในที่อื่นซึ่งคนอยู่กันหนาแน่น
2. อาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีแนวโน้มที่จะแพร่จากสิ่งที่มีมากกว่าสู่สิ่งที่มีน้อยกว่า นั่นคือ จากมหาชนสู่ชาวบ้าน หรือจากเมืองใหญ่สู่ชนบทเมื่อสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกันติดต่อกัน สิ่งหนึ่งอาจจะเข้าแทนที่อีกสิ่งหนึ่ง ตัวอย่างเช่น การยิงเข้าแทนที่การแทง หรือการทุบตี ซึ่งเป็นวิธีการฆาตกรรม เพราะยิงจะประสบผลสำเร็จได้ตามที่หวังเอาไว้ โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมาก

สรุป ทฤษฎีการเลียนแบบ Trade ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งทฤษฎีนี้เชื่อว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการเกิดอาชญากรรมและการที่คนประกอบอาชญากรรมได้ ก็เพราะโอกาสอำนวยและการที่จะเลียนแบบผู้อื่นได้นั้นจะต้องเกิดจากการใกล้ชิดและติดต่อกัน การเลียนแบบจะเกิดขึ้นได้มากในเมืองใหญ่หรือในที่อื่นซึ่งคนอยู่กันหนาแน่น

2.5 ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม

2.5.1 ความหมายของการขัดเกลาทางสังคม

เซอร์ลอค (Hurlock. อ้างใน สถิต วงศ์สุวรรณ. 2529 : 66) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้ เพื่อที่จะได้ปฏิบัติตามมาตรฐานของกลุ่ม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่ม

บรูม และเซลนิก (Broom and Selznick. อ้างถึงใน สุพัตรา สุภาพ. 2536 : 80) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการอบรมให้รู้ระเบียบของสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องประสบ ตั้งแต่เด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ การอบรมสั่งสอนนั้น ทำให้มนุษย์มีคุณลักษณะความสามารถ อุดมคติ คุณค่า และรูปแบบของพฤติกรรมก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง

สรุปได้ว่า การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรม อันเป็นผลรวมของ สังคม นับตั้งแต่การเรียนรู้ระเบียบ แบบแผน กฎเกณฑ์ทางสังคม ยังรวมไปถึงระบบความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม แรงจูงใจ บทบาทและพฤติกรรม ซึ่งกระบวนการถ่ายทอดนั้นเริ่มตั้งแต่ บุคคลนั้นถือกำเนิดมาจนบุคคลนั้นตายไป การขัดเกลาสังคมจะเริ่มต้นที่ครอบครัว ดังนั้น หากจุด เริ่มต้นของการขัดเกลาทางสังคมเป็นไปอย่างเหมาะสม และถูกต้องตามความต้องการของสังคม แม้สังคมจะเปลี่ยนแปลงไป บุคคลนั้นก็สามารที่จะดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างดี

2.5.2 ประเภทของการขัดเกลาทางสังคม

จันง อดิวัฒนสิทธิ์ และคณะ (2540 : 43-44) กล่าวถึง ประเภทของการขัดเกลาทางสังคม ว่ามี 2 ประเภทคือ

1. การขัดเกลาโดยตรง (Direct Socialization) เป็นการอบรมในรูปที่ต้องการให้ปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่กลุ่มสังคมนั้นกำหนดไว้ ซึ่งการอบรมโดยตรงนี้ ช่วยให้บุคคล ได้เรียนอย่างแจ่มแจ้งพอสมควร เพราะเป็นการบอกว่าอะไรควรทำไม่ควรทำ อะไรผิดอะไรถูก ฯลฯ ซึ่งก็นับว่าได้ผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพมาก เนื่องจากการชี้ทางและแนะแนวทางในการ ปฏิบัติแก่บุคคลอย่างจงใจและเจตนา เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถวางตัวได้ถูกต้องและเหมาะสมต่อ เหตุการณ์หนึ่ง

การอบรมโดยตรงนี้ เรามักจะพบเห็นในหมู่ครอบครัว โรงเรียน และวัด เช่น ถ้าเป็น ครอบครัวก็จะอบรมสั่งสอนและแนะนำเด็กให้เข้ากับสมาชิก หรือกลุ่มสังคมในรูปของการว่ากล่าว คำว่า บอกเล่า ชมเชย เป็นต้น ส่วนโรงเรียนและวัดจะอบรมเด็กนอกเหนือจากครอบครัว แต่การ อบรมของโรงเรียนและวัด อาจจะมีความเป็นทางการมากกว่าครอบครัว เพราะเป็นสถานที่ที่ต้อง อบรมคนเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์การอบรมแบบเป็นทางการ และเป็นแบบอบรม สั่งสอนโดยตรง ถ้าทำผิดก็มีการลงโทษเช่นกัน

2. การขัดเกลาโดยอ้อม (Indirect Socialization) เป็นการอบรมที่ไม่ประสงค์จะให้ เป็นประโยชน์แก่บุคคลโดยตรง เด็กอาจจะเลียนแบบความประพฤติของพ่อแม่โดยไม่รู้ตัว เช่น พ่อแม่ ชอบพูดคำหยาบ เด็กก็จะใช้คำหยาบด้วย หรือถ้าเป็นในกลุ่มเพื่อน เด็กก็จะเลียนแบบการกระทำ ของเพื่อนเช่นกัน เช่น ถ้าต้องการเล่นด้วยกันก็ต้องอะลุ่มอล่วยกัน ถ้าใครไม่เล่นตามกฎก็จะถูก

กีดกันไม่ให้เข้าร่วมกลุ่มด้วย ซึ่งถ้าหากคนยังอยากอยู่กับกลุ่มอยู่อีก ก็ต้องปรับตัวเสียใหม่ให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ที่กลุ่มวางไว้

2.5.3 ผู้ที่ทำหน้าที่ขัดเกลา

ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการขัดเกลา หรือการเรียนรู้ทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา และสื่อมวลชน แต่ละสถาบันมีบทบาทที่เชื่อมโยง และส่งเสริมซึ่งกันและกัน กล่าวคือ (อำนาจ ทะพิงค์แก และชยันต์ วรรณนะภูติ. 2522 : 29-33)

ครอบครัว เป็นสถาบันทางสังคมแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและถ่ายทอด (Internalize and Transmit) จริยธรรมและค่านิยมให้แก่สมาชิกในปฐมวัย ในบางกรณีอาจจะทำหน้าที่นี้ไปจนกระทั่งสมาชิกผ่านพ้นวัยนี้ไปจนเป็นผู้ใหญ่ในสังคมด้วย พ่อแม่หรือสมาชิกผู้ใหญ่ในครอบครัวจะทำหน้าที่ปลูกฝังอบรมโดยตรงเป็นครั้งคราว หรืออาจทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่สมาชิกผู้เยาว์ โดยทางตรงและทางอ้อม แต่มิได้หมายความว่าทุกครอบครัวจะทำหน้าที่ได้เหมือนกัน และถ่ายทอดจริยธรรมค่านิยมแบบเดียวกันเสมอไป

โรงเรียน มีวิธีปลูกฝังจริยธรรมโดยมีหลักสูตรบทเรียนที่แน่นอน มีวิธีการปลูกฝัง ถ่ายทอด และประเมินผลอย่างมีระบบ ประการแรกนักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ค่านิยมทางจริยธรรมจากกิจกรรมนอกหลักสูตร และจากเพื่อนนักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ค่านิยมทางจริยธรรม จากกิจกรรมนอกหลักสูตร และจากเพื่อนนักเรียนด้วยตนเอง ประการที่สอง ด้วยระเบียบและเงื่อนไขของโรงเรียนที่นักเรียนต้องปฏิบัติ เช่น นักเรียนต้องมาโรงเรียนตรงเวลา ต้องทำงานที่ครูมอบหมายให้เสร็จด้วยตนเอง ต้องสอบแข่งขัน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และได้รับการปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมโดยไม่ต้องอาศัยหลักสูตรหรือบทเรียน จึงเป็นอิทธิพลที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ (Unintended Effects) ที่มีผลต่อการปลูกฝังค่านิยมของนักเรียนอย่างมาก

ศาสนา สถาบันทางศาสนานับว่าเป็นสถาบันที่รับผิดชอบโดยตรงในการปลูกฝังจริยธรรมในสังคม ทางสังคมสถาบันนี้มีอิทธิพลในการควบคุมให้คนปฏิบัติตามแบบแผนจริยธรรม โดยมีบทลงโทษด้วย ในบางสังคมแม้ว่าสถาบันนี้จะมีความผูกพันใกล้ชิดกับคนในสังคมตั้งแต่เกิดจนตาย แต่หาได้มีอิทธิพลในการปลูกฝังจริยธรรมและค่านิยมเท่าที่ควรไม่ นั่นคือ ถ้าสมาชิกของสังคมไม่เข้าวัดฟังเทศน์หรือไม่บวชเรียน การปลูกฝังค่านิยมจริยธรรมและค่านิยม โดยผ่านสถาบันนั้นก็ไม่ได้เกิดขึ้น

สื่อมวลชน เป็นสถาบันอีกแห่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรมและค่านิยม สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ สามารถปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมโดยตรงในลักษณะของการให้บทเรียน ซึ่งอาจจะนำมาในรูปของบทความ ข้อคิดเห็น นวนิยาย ภาพล้อ

บทกวี บทเพลงที่ปลูกเร้าให้เกิดค่านิยมทางจริยธรรมและค่านิยม ฉะนั้น แม้ว่าหน้าที่หลักของสื่อมวลชน คือ การเสนอข่าว ส่วนการปลูกฝังจริยธรรมและค่านิยมเป็นหน้าที่รองก็ตาม ก็ไม่ควรจะละเลยการทำหน้าที่อันสำคัญในการปลูกฝังจริยธรรมและค่านิยมไปด้วย

สรุป จากทฤษฎีกระบวนการขัดเกลาทางสังคม มนุษย์จะได้รับการขัดเกลาทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสภาพแวดล้อมของตน โดยอาจจะได้รับการขัดเกลาจากสถาบันใดสถาบันหนึ่ง ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการขัดเกลา สำหรับผู้ต้องขัง กระบวนการขัดเกลาทางสังคมมีส่วนสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ให้กลับมากระทำผิดซ้ำอีก ถ้าผู้ต้องขังมีพื้นฐานการขัดเกลาทางสังคมที่ดีก็จะสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยได้ดีกว่าคนที่ไม่ได้มีการขัดเกลาทางสังคม

2.6 ทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดู

2.6.1. ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

ยาใจ จุลพงษ์ (2540 : 20) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง การบำรุงรักษาเด็กให้มีชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย อันหมายถึง ความต้องการทางกาย เช่น การให้อาหาร และยังหมายถึง การฝึกหัดเด็กในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้จักคิด ความประพฤติและมารยาททางสังคม เช่น ฝึกให้เด็กรู้จักรักษาความสะอาด ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบ หรือการที่พ่อแม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก คอยให้การดูแลรักษาคุ้มครอง ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้คำแนะนำสั่งสอน และให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตขึ้น เป็นสมาชิกของสังคมตามลักษณะที่ผู้อบรมเลี้ยงดูให้ความมุ่งหวัง

อรพินทร์ ชูชม และคณะ (2527) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย บิดา มารดา และบุคคลอื่น ๆ ปฏิบัติต่อเด็กเพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และยังแนะนำสั่งสอน ฝึกอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วย

2.6.2 วิธีการอบรมเลี้ยงดู

วิธีการอบรมเลี้ยงดูเป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดทางสังคม หรือการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) เป็นกระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ พ่อแม่จึงมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างยิ่ง และจะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งในปัจจุบันได้มีการศึกษาวิธีการเลี้ยงดูควบคู่ไปกับลักษณะสัมพันธภาพในครอบครัว และมีผู้ศึกษาแนวคิดวิธีการอบรมเลี้ยงดูไว้มากดังนี้

Klaus and Kernell (1982 : 98 อ้างถึงใน สุภัสตรา เก้าประคิษฐ์. 2535) กล่าวว่า การที่พ่อแม่จะพัฒนาลูกให้ประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่

1. บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยและอารมณ์ของตัวพ่อแม่เอง
2. การตอบสนองของลูกต่อพ่อแม่ สำหรับในทารกซึ่งยังไม่สามารถพูดได้ ตอบได้ การตอบสนองของเด็กอาจแสดงได้โดยการร้องไห้ หรือใช้สายตามอง เป็นต้น
3. ประสบการณ์ในวัยเด็กของพ่อแม่ รวมทั้งประวัติสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของพ่อและแม่ที่มีกับครอบครัวเดิม
4. สัมพันธภาพระหว่างตัวพ่อกับแม่เอง
5. ประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการคลอดลูก
6. ค่านิยมทางวัฒนธรรมและทัศนคติทางสังคม ในการดูแลลูกความรู้สึกลูกผูกพันใกล้ชิดสามารถพัฒนาขึ้นได้จากการมีสัมพันธภาพกันระหว่างพ่อแม่ลูก ความรู้สึกรับได้จากความรัก ความเอาใจใส่ ความอบอุ่น และการสร้างความเข้าใจกันและกันของสมาชิก

รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2531 : 57 – 60) ได้แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 แบบ คือ

1. ลักษณะการเลี้ยงดูแบบไม่ยอมรับ (The Pattern of Rejection) เนื่องจากครอบครัวยังไม่พร้อมที่จะมีบุตรจึงไม่ต้องการลูก พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความไม่ต้องการลูกของพ่อแม่ คือ ทิ้งลูกให้อดอยาก กักขังในห้อง หรือพ่อแม่บางคู่อาจทิ้งลูกให้อยู่กับคนเลี้ยงนาน ๆ โดยไม่หวังหรือสนใจ บางรายนำลูกไปฝากไว้โรงเรียนประจำหรือฝากเลี้ยงตามสถานเลี้ยงเด็ก เป็นต้น
2. ลักษณะการเลี้ยงดูแบบรักลูกเกินไป (The Pattern of Over – Protection) สาเหตุของการเลี้ยงดูแบบนี้อาจจะเป็นเพราะตัวพ่อแม่เองเคยได้รับการเลี้ยงดูมาแบบนี้ หรืออาจเป็นเพราะต้องการชดเชยความรักที่ตนเองขาดไป จึงพยายามชดเชยความรักให้ลูก
3. ลักษณะการเลี้ยงดูแบบควบคุมเกินไป (The Pattern of Domination) พ่อแม่จะตั้งข้อกำหนดวางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ลูกต้องทำ เพื่อให้ได้ประสบผลสำเร็จในชีวิตอย่างที่พ่อแม่คิด ซึ่งบางครั้งความหวังเหล่านั้นก็เกินความสามารถที่เด็กจะกระทำได้ พ่อแม่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะเป็นบุคคลที่มีความหวังสูงและต้องการความสมบูรณ์แบบของชีวิต
4. ลักษณะการเลี้ยงดูแบบปล่อย (The Pattern of Over – indulgence) พ่อแม่จะให้อิสระแก่ลูกมากเกินไป

โสมรธรรม์ จันทระประภา (2515 : 82-84) กล่าวว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. เลี้ยงให้เป็นผู้ใหญ่มาตั้งแต่เด็ก คือ จะถูกอบรมกวดขันให้ประพฤติตนเองอย่างเป็นผู้ใหญ่โดยเคร่งครัดมาตั้งแต่ยังไม่สมควร ไม่มีโอกาสได้คิดหรือทำอย่างเด็กตามธรรมชาติ

2. เลี้ยงอย่างเทวดา คือ จะคอยเอาใจ ตามใจเด็ก อยากทำอะไรก็ทำได้ไม่มีการห้ามปราม เลี้ยงอย่างผู้ร้าย คือ ผู้ปกครองจะเข้มงวดกวดขัน คอยจับผิด ทำอะไรก็ไม่ถูกไม่ควรไปเสียหมด ต้องคอยป้องกันตัวเองอยู่ตลอดเวลา เด็กที่ถูกเลี้ยงแบบนี้มักจะเป็นเด็กบ้านแตก พ่อแม่แยกกันอยู่ หย่า หรือตายจากกันแล้วอาจมีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง เด็กเป็นกำพร้า

3. เลี้ยงอย่างเป็นของเล่น คือ เลี้ยงไว้ชมเชย เช่น ชอบให้แต่งตัวสวย ๆ เวลาไปงานใน โอกาสต่าง ๆ ชอบให้แสดง เช่น แสดงละคร เพื่อเป็นหน้าเป็นตาแก่ผู้เลี้ยงเอาไปคุยอวดได้ว่า “ลูกหลานของฉันเอง”

4. เลี้ยงอย่างเป็นสัตว์เลี้ยง คือ ผู้เลี้ยงจะเป็นคนเจ้าอารมณ์ เมื่อชอบใจก็เอาใจใส่เป็น อย่างดี ฝืนเชยชมเมื่อไม่ชอบก็ทอดทิ้งเกรี้ยวกราด

5. เลี้ยงอย่างเป็นคน คือ เลี้ยงให้เติบโตตามพัฒนาการของคน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมโดยการอบรมให้เป็นไปในสิ่งที่ถูกที่ควร เมื่อโตขึ้นจะเป็นคนที่สมบูรณ์ตาม ฐานะของตน

วราภรณ์ รักวิชัย (2527 : 11-16) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 แบบดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักความอบอุ่นแบบประชาธิปไตย เป็นการอบรมเลี้ยงดู โดยให้ความรัก ความเอาใจใส่ ความเข้าใจ และใช้เหตุผลกับลูก ให้ความสำคัญแก่ลูกโดยถือว่า ลูก คือ ส่วนที่มีความสำคัญต่อครอบครัว พ่อแม่จะให้ในสิ่งที่ลูกต้องการจริง ๆ จัดประสบการณ์ ต่าง ๆ ให้ตรงกับพัฒนาการของลูกตามความเหมาะสมกับความสามารถทางกาย อารมณ์ สังคม และทักษะของลูก ไม่บังคับให้ลูกทำในสิ่งที่ไม่อยากทำหรือไม่สามารถจะทำได้ให้การยอมรับและ ยกย่อง ซึ่งจะสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้ลูก ให้อิสระแก่ลูกในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เอา ใจใส่และช่วยเหลือ แนะนำลูกตามความเหมาะสม ยอมรับความสามารถและให้สิทธิลูกในการ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง พ่อแม่จะคอยให้กำลังใจ คำปรึกษา ความมั่นคงปลอดภัย แก่ลูก ตลอดจนแนะแนวทางการดำเนินชีวิตในแต่ละวันแก่ลูก เพื่อลูกจะได้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ ในสังคมอย่างมีความสุข

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอากับเด็ก เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่เรียกร้องเอาจาก ลูก โดยพ่อแม่มีความต้องการเชิงเชยให้ทำตามที่พ่อแม่หวังไว้ พ่อแม่จะกำหนดวิถีชีวิตให้กับลูก ลูกต้องทำตามจุดประสงค์หรือความต้องการของพ่อแม่ ลูกมีหน้าที่ทำตามทุกอย่างแม้ว่าจะไม่ชอบ ก็ตาม

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่สนใจที่จะ สั่งสอนลูก ปล่อยให้ลูกทำตามอำเภอใจ ไม่มีใครคอยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมให้ ไม่สนใจความเป็นอยู่ ไม่ดูแลยามเจ็บป่วย ให้ความรักแบบลำเอียง หรือดูด่าลงโทษแรงเกินกว่า

เหตุ บางครั้งก็ปล่อยหน้าที่เลี้ยงดูให้เป็นของคนอื่น เลี้ยงดูแบบตามมีตามเกิด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะ ฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัว หรือเป็นลูกที่เกิดมาโดยพ่อแม่ไม่ได้ตั้งใจให้เกิด หรือเป็น ครอบครัวที่แตกแยก

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยปกป้อง คุ้มครองมากเกินไป ไม่ให้ลูกได้รับความลำบากหรืออันตราย คอยให้ความช่วยเหลือทุกอย่าง จนลูก ไม่รู้จักวิธีช่วยเหลือตนเอง ไม่รู้จักแก้ปัญหาด้วยตัวเอง มีเรื่องอะไรขัดข้อง พ่อแม่จะเป็นคน ช่วยเหลือให้หมดโดยลูกไม่ต้องทำอะไร หรือเรียกว่าเป็นการถนอมไขว่ไว้ในหิน เอาใจใส่ลูกอย่าง ไม่ให้พลาดสาธา คอยให้ความช่วยเหลือลูกทุกฝั้ว

2.6.3 การอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อลักษณะบุตร

อัจฉรา สุขารมณ (2530 : 22-23) กล่าวว่า

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแสดงออก ให้เห็นว่ามี การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ คือ

1.1 แสดงความรักใคร่ห่วงใย ให้ความสนใจ รักเด็กอย่างจริงจังและรักเด็กในทางที่ ถูกที่ควร แต่ไม่มากจนเกินไป

1.2 ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ และเปิดโอกาสให้เด็กแสดง ความคิดเห็นพร้อมทั้งยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก

1.3 ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และมีความยุติธรรมแก่ลูกเท่าเทียมกัน

1.4 เน้นวิธีการใช้เหตุผล ไม่ใช่อารมณ์

1.5 ให้เด็กมีอิสรภาพในขีดความสามารถ และความรับผิดชอบของเด็ก เอง ซึ่งไม่ถึง กับปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวดมากเกินไป

1.6 ยอมรับฟังปัญหาของเด็ก

1.7 เข้าใจความต้องการของเด็ก

1.8 ให้เด็กรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวของตนเอง เช่น การเลือกใช้สิ่งของ เป็นต้น

1.9 ถ้ามีการลงโทษก็จะลงโทษโดยใช้เหตุผล ไม่ใช่อารมณ์เพียงอย่างเดียว ก่อนการ ลงโทษจะอธิบายให้ลูกทราบและพยายามให้ลูกสำนึกในความผิดเสียก่อน

1.20 ถ้าลูกไม่ทำตามคำกล่าวที่จะแนะนำ อธิบายถึงเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงต้องทำ อย่างนั้นหรือไม่ทำอย่างนี้

สรุป เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีลักษณะมีนิสัยกล้าไม่กลัวคน สนใจซักถามในสิ่งที่ตนไม่รู้ มักจะเป็นผู้นำในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มเป็นคนเปิดเผยเป็นตัวของตัวเอง

ตัวเองมีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มีอารมณ์ขัน ร่าเริงแจ่มใส มองโลกในแง่ดี เรียนรู้อะไร ๆ ได้อย่างรวดเร็ว สามารถปรับตัวได้ดี กล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ สามารถช่วยเหลือตัวเองและ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นได้ดีมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความเข้าใจตนเองสูง และรู้สึกว่าคุณค่าเคารพสิทธิของตนเอง และผู้อื่นมีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ บุคลิกลักษณะคล่องแคล่ว มีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม มีการตัดสินใจดี

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน พฤติกรรมที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้คือ

2.1 บังคับ เคี่ยวเข็ญ ให้ลูกทำตามกฎเกณฑ์ หรือคำสั่งที่เห็นว่าดีอย่างเคร่งครัด ชอบตั้งกฎเกณฑ์ให้ลูกปฏิบัติโดยที่ลูกไม่รู้เหตุผลว่าทำไมต้องทำอย่างนี้

2.2 ไม่ยอมให้เด็กแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง เมื่อเวลาที่ลูกอธิบายหรือแสดงเหตุผลคัดค้านพ่อแม่ก็มักจะพูดว่ากล่าว ลูกต้องทำตามความพอใจของพ่อแม่ทุกครั้ง

2.3 ลงโทษลูกตามอารมณ์ ลงโทษลูกโดยที่ลูกยังไม่ทราบสาเหตุของการลงโทษ

2.4 ไม่เปิดโอกาสให้ลูกได้ทำอะไรได้ด้วยตนเอง พ่อแม่จะเป็นผู้กำหนดวิธีการดำรงชีวิตตั้งแต่เกิด ไม่ว่าจะเป็นการกิน การเล่น การเที่ยว ทุกประการขึ้นอยู่กับความประสงค์ของพ่อแม่

2.5 ใช้สิทธิของความเป็นพ่อแม่ก้าวร้าวในเรื่องส่วนตัวของลูก พ่อแม่จะจัดการสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะมีลักษณะพูดจาสุภาพเรียบร้อย เจ้าระเบียบ สงบเสงี่ยม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดี มีความก้าวร้าวต่ำ ขาดความเชื่อมั่นในตนเองมักพึ่งพาผู้ใหญ่อยู่เสมอ ขอมคนอยู่ตลอดเวลาและมักจะโทษตัวเอง ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ชอบแสดงความคิดเห็น เป็นเด็กที่เต็มไปด้วยความผิดหวังและมีปมด้อย เนื่องจากไม่เคยได้รับการยอมรับว่าทำอะไรได้ดีเลย มีลักษณะถอยหนี ท้อถอยง่าย ขี้ขลาด หวาดหวั่น เกิดความล้มเหลวในการเรียน ไม่สามารถค้นพบความสามารถของตนเอง เด็กบางคนไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีบุคลิกภาพอ่อนแอ ประสาทอ่อน สุจริต ซื่อสัตย์ ปกครองง่าย มีความรู้สึกไวต่อสิ่งที่มากระทบกระเทือนเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือเป็นบุคคลที่เข้ากับผู้อื่นลำบาก ชอบทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ๆ เป็นคนเจ้าอารมณ์ ปรับตัวกับสังคมภายในได้ยาก คือไม่ฟังใคร กระด้าง ก่อทวนผู้อื่นสอดคล้องกับ (รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์. 2531 : 59) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าเด็กมีความสามารถใกล้เคียงกับความมุ่งหวังของพ่อแม่ เด็กจะเป็นบุคคลที่มีแรงขับ (Drive) สูง และมักจะประสบความสำเร็จในชีวิต แต่จะเป็นบุคคลที่ไม่ค่อยมีความสุขในชีวิต

มีความกังวลเคร่งเครียด ดูเหมือนคนไม่ค่อยมีเวลาพักผ่อน หรือถ้าเด็กมีความสามารถต่ำกว่าความมุ่งหวังของพ่อแม่ เด็กจะหนีจากสถานการณ์นั้น ๆ พุดปดเพื่อให้พ่อแม่พอใจ มีอาการกังวลใจ สงสัย รู้สึกเป็นปมค้อย ในบางครั้งจะหันเข้าพึ่งศาสนาและบางครั้งมีอาการโรคประสาท เช่นต่อต้านการกระทำของพ่อแม่ และเป็นคนกลัวง่าย

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้คือ

3.1 พ่อแม่จะไม่เอาใจใส่ ไม่สนใจดูแลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของคุณ ไม่คำนึงถึงสวัสดิภาพของคุณ

3.2 ไม่สนใจในการเรียนของคุณ เวลาถูกซักถามพ่อแม่มักจะพูดว่า “อย่ามาทวงใจไปให้พ้น”

3.3 พ่อแม่มักลืมหือไม่สนใจกับคำสัญญาหรือข้อเรียกร้องของคุณ

3.4 ปล่อยเด็กให้ทำอะไรตามใจชอบ ไม่สนใจช่วยเหลือ ไม่ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมให้

3.5 เมื่อพ่อแม่อารมณ์ไม่ดี มักจะระบายออกด้วยการทำโทษเด็กเสมอ

3.6 ไม่มีเหตุผล เมื่อต้องการให้เด็กกระทำหรือไม่กระทำอะไร

3.7 พ่อแม่มักจะรักลูกไม่เท่ากัน

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีลักษณะ เก็บกด เงียบขี้นิม ขี้อาย หนีสังคมก้าวร้าวในสังคม มีความกระตือรือร้นสูง ขี้อิจฉาผู้อื่น ยึดตัวเองเป็นใหญ่ (Egocentric) ไม่มีระเบียบวินัย ต่อต้านผู้อื่น ทำตนเหมือนเด็ก ชอบทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่นบ่อย ๆ มีทัศนคติไม่ดีต่อพ่อแม่ ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ปรับตัวยาก เชื่องซึม มีความตึงเครียดทางอารมณ์ กระทบกระวายเป็นอยู่เสมอ ไม่มีเหตุผล ชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นเสมอ มักจะมีปัญหาทางสุขภาพจิต เข้าใจผิด เข้าใจเกิน ชอบพุดปด ถักเถิดขโมยน้อย หนีโรงเรียน เป็นเด็กที่ขอมแพ้ผู้อื่น มีความไวต่อความรู้สึกต่าง ๆ เรียนหนังสือไม่ค่อยดี มีอารมณ์ไม่มั่นคง หยาบคาย มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ขาดความริเริ่มสร้างสรรค์ก่อปัญหาอาชญากรรมได้ง่าย ไม่มีความพยายามที่จะทำอะไรแข่งกับใคร ไม่สนใจการเรียน

เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไปจะมีลักษณะ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดอัดอั้นวิตกกังวลใจ ต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา ขี้อาย เข้าสมาคมกับผู้อื่นไม่ได้ ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความสุข มองโลกในแง่ร้าย เปล่าเปลี่ยวเดียวดาย ไม่ทำผิดวินัยสนใจตำราเรียนและสนใจกิจกรรมที่ทำเพียงคนเดียว เอาแต่ใจตัวเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง เมื่อเข้าโรงเรียนก็จะประสบความยุ่งยากต่าง ๆ เพราะไม่สามารถ

ช่วยตัวเองได้ ต้องการให้ครูสนใจเป็นพิเศษ หรือเป็นเด็กที่เห็นแก่ตัว ชอบระรานผู้อื่น ไม่ยอมรับ ผิดชอบต่องาน คุณครูผู้อื่น เกียจคร้าน

สมคิด อิศระวัฒน์ (2541 : 34) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป พฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแสดงออกให้เห็นว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้คือ

1. ขอมให้ลูกเป็นใหญ่ มีอำนาจสิทธิขาดภายในบ้าน
2. พ่อแม่จะตามใจลูกมาก ขอมลูกทุกอย่าง ลูกจะทำอะไรก็ได้ ไม่มีการห้ามปรามหรือ ชี้แนะ
3. ลูกต้องการอะไรพ่อแม่ต้องพยายามหามาให้แม้พ่อแม่ไม่เห็นด้วยก็ตามเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไปจะมีลักษณะ เอาแต่ใจตนเอง ขี้ดื้อความคิดของตนเป็นใหญ่ ตี้อารมณ์และไม่ยอมเชื่อฟังผู้ใหญ่ ขาดความรับผิดชอบเห็นแก่ตัวเข้าสังคมหรืออยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมยาก

สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อเด็ก โดยการให้คำแนะนำสั่งสอน ดูแลให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง ให้ความรักความอบอุ่น และตอบสนองความต้องการทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตามความมุ่งหวัง นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูยังเป็นกระบวนการในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล เป็นเรื่องของการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อและวิธีการปฏิบัติของแต่ละครอบครัว

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิรุจจ์ พรหมโบล (2530) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการกลับมาเสพยาเสพติดให้โทษ ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในเรือนจำทัณฑสถานบำบัดพิเศษบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ที่ติดยาเสพติดให้โทษมีปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการกลับเข้ามาเสพยาเสพติดให้โทษ 3 ประการ คือ อายุ ระดับการศึกษา และการคบเพื่อนที่ติดยาเสพติดให้โทษ ส่วนลักษณะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับการกลับเข้ามาเสพยาเสพติดให้โทษ

ชาญคณิต ก.สุริยะมณี และคณะ (2529) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการติดยาเสพติดซ้ำของวัยรุ่น พบว่า ผู้ที่เสพยาเสพติดซ้ำครั้งแรกก็มีความคิดเห็นที่มีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการติดยาเสพติดซ้ำของวัยรุ่นไม่แตกต่างกันไปจากผู้ติดยาเสพติดซ้ำครั้งที่สอง ครั้งที่สาม ครั้งที่สี่ และครั้งที่ห้า และมากกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้ติดยาเสพติดซ้ำต่างเห็นว่ปัจจัยที่มีผลต่อการติดยาเสพติดซ้ำของวัยรุ่น ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสภาพจิตใจที่อ่อนแอหรือ

สภาพจิตใจที่ยังไม่เข้มแข็งพอที่จะลืมนิสัยของยาเสพติดลงได้ ปัจจัยทางด้านการอาศัยอยู่ในแหล่งที่มีการเสพยาเสพติด การอาศัยอยู่ในแหล่งที่มีการจำหน่ายยาเสพติด การอาศัยอยู่ใกล้แหล่งที่มีการจำหน่ายยาเสพติด ปัจจัยทางด้านเพื่อนแนะนำชักจูง ปัจจัยทางด้านความเจ็บเหงาและว้าเหว่และปัจจัยทางด้านสังคมไม่ยอมรับ

ธราดล เหมพัฒน์ (2540) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการติดยาเสพติดของวัยรุ่นหญิงในจังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ เยาวชนเพศหญิงที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในขณะที่มีอายุระหว่าง 12-20 ปี ซึ่งถูกจับกุมตัวได้ในเขตจังหวัดอ่างทอง และถูกฟ้องต่อศาลจังหวัดอ่างทอง โดยถูกศาลพิพากษาให้คุมความประพฤติไว้ ซึ่งต้องมารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดอ่างทอง จำนวน 60 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ พบว่า ปัจจัยที่มีผลให้วัยรุ่นหญิงในจังหวัดอ่างทอง ส่วนใหญ่เสพยาและติดยาเสพติด คือ การคบเพื่อน ความต้องการมีประสิทธิภาพในการทำงาน การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด และสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย และส่วนใหญ่จะเริ่มเสพยาเสพติดเมื่ออายุระหว่าง 13 -15 ปี โดยมีเพื่อนเป็นผู้ชักชวนให้เสพยา สิ่งเสพติดที่เสพมากที่สุด คือ สุรา และยาบ้า ตามลำดับ

นันทา ชัยพิชิตพันธ์ (2541) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเสพยาบ้าซ้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เสพยาบ้าซ้ำส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุ 14-16 ปี บิดามารดาอยู่ร่วมกัน บิดามีอาชีพรับราชการ มารดามีอาชีพรับจ้าง นักเรียนต้องการให้ทางโรงเรียนช่วยเหลือในการเลิกเสพยาบ้า ให้ผู้ปกครองยอมรับในตัวนักเรียน และส่งตัวเข้ารับการรักษา มีเพื่อนสนิทเสพยาบ้า มีปัญหาสุขภาพจิตแบบอาการทางจิต ซึมเศร้า ไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น ส่วนปัจจัยนำ ได้แก่ อายุ จำนวนพี่น้อง ลำดับที่ของบุตร ชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพสมรสของบิดา-มารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาบ้า ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ราคายาบ้า ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับจากผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว การได้มาของยาบ้า แหล่งที่ซื้อ-ขายยาบ้า สถานที่เสพยาบ้า และลักษณะที่อยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาบ้าซ้ำของนักเรียน ส่วนปัจจัยเสริม ได้แก่ การมีสมาชิกในครอบครัวเสพยาบ้า การเลี้ยงดูของบิดา-มารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาบ้าซ้ำ ส่วนการมีเพื่อนสนิทเสพยาบ้า ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์กับครู ความสัมพันธ์กับเพื่อน กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและกฎหมายไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาบ้าซ้ำของนักเรียน

ประหยัด พวงจำปา (2537) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมประพฤติ โดยศึกษาการกระทำผิดของผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งได้กระทำซ้ำขึ้น

ใหม่ในขณะที่อยู่ในระหว่างการคุมประพฤติ ภายใต้การควบคุมสอดส่องของพนักงานคุมประพฤติ เฉพาะผู้ถูกคุมประพฤติที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และนนทบุรี พบว่า การคบเพื่อนมีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดซ้ำ และสาเหตุการกระทำผิดเป็นเพราะเพื่อนชักชวน และลักษณะที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะในแหล่งชุมชนแออัดเป็นแหล่งยาเสพติดให้โทษ แหล่งการพนัน บ่อน สถานเริงรมย์ เป็นสิ่งช่วยให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

พนิดา บัวสุวรรณ (2544) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดให้โทษของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนนทบุรี พบว่า สภาพพื้นฐานของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนชายมีอายุระหว่าง 16 -17 ปี มีการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ได้ประกอบอาชีพใด พักอาศัยอยู่กับบิดามารดาซึ่งประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้รวมกันไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน ส่วนปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนนั้น จากการศึกษาปัจจัยส่วนตัวของเด็กและเยาวชนในด้านการศึกษาและสถานภาพขณะถูกจับกุมนั้น เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับก่อนข้างต่ำ ไม่ได้ศึกษาต่อและว่างงาน ซึ่งมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ส่วนปัจจัยทางสังคมในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ปัจจัยทางด้านอารมณ์และการปรับตัวของเด็กและเยาวชน และปัจจัยที่เด็กและเยาวชนได้รับภายหลังการปล่อยตัวจากสถานแรกรับและอบรมนั้นไม่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนคือ ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวกับการคบเพื่อนของเด็กและเยาวชน และปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ซึ่งพบว่าเด็กและเยาวชนเหล่านี้ ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในย่านที่เป็นแหล่งค้ายาเสพติดและมีผู้ติดยาเสพติดมาก

ภัทรภรณ์ วงษ์ไทย (2541) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้ต้องขังหญิงที่ต้องขังอยู่ในทัณฑสถานหญิงกลาง ที่กระทำผิดซ้ำ จำนวน 160 คน เก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 30 ปี มีการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมศึกษา สถานภาพสมรสหย่าร้าง มีรายได้ต่ำ ก่อนการกระทำผิดพักอาศัยอยู่กับบิดามารดาหรือสามี ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รองลงมากระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับทรัพย์สิน และการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงมีความสัมพันธ์กับฐานความผิด โดยผู้ต้องขังหญิงที่กระทำความผิดซ้ำในฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน กระทำผิดซ้ำเนื่องจากรายได้ไม่พอใช้ และผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย กระทำผิดซ้ำเนื่องจากบันดาลโทสะ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส ชีวิตสมรสบิดามารดา สัมพันธภาพภายในครอบครัว ฐานความผิด

ครั้งแรก การมีเพื่อนสนิทที่กระทำผิดกฎหมาย การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การเสพยาเสพติด ระยะเวลาต้องโทษในเรือนจำ การปฏิบัติของญาติ/เพื่อน/เพื่อนบ้าน/เจ้าหน้าที่ตำรวจต่อผู้ต้องขัง และโอกาสในการประกอบอาชีพสุจริต มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ

มนตรี บุญนาค (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่องสาเหตุการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด บ้า ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง ผลการวิจัย พบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดส่วนใหญ่เป็นโสด อายุไม่เกิน 30 ปี มีการศึกษาต่ำ มีรายได้ไม่เกิน 4,500 บาท และมีลักษณะสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยที่มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมเสพยาบ้า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำมากมีความสัมพันธ์ในครอบครัวของบิดามารดาไม่ดี การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า มีความรู้เรื่องพิษภัยของยาบ้าต่อร่างกายน้อย มีความรู้เรื่องการรับโทษตามกฎหมายน้อย ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษอยู่ในเรือนจำหรือทัณฑสถานนาน ๆ และมีลักษณะสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยภายหลังพ้นโทษที่มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมเสพยาบ้า สาเหตุการกระทำผิดส่วนใหญ่เกิดจาก การคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังควรมีการกำหนดเงื่อนไขการปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไขมาใช้ โดยใช้อำนาจศาลกำหนดให้ปฏิบัติ

สงวน นรชาญ (2542) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในคดียาเสพติด : ศึกษากรณีทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง พบว่า ภูมิหลังส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง ได้แก่ อายุของผู้กระทำผิดซ้ำอยู่ระหว่าง 25-30 ปี มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาและต่ำกว่า สถานภาพโสด อาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ระหว่าง 2,501-3,500 บาทต่อเดือน ระยะเวลาในการต้องโทษอยู่ในทัณฑสถานครั้งแรก 1-2 ปี ส่วนปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและสังคมมาก มีโอกาสในการประกอบอาชีพสุจริตหลังพ้นโทษ มีความรู้เรื่องพิษภัยและบทลงโทษของยาเสพติดน้อย ลักษณะสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยมีปัญหา

สาวิตรี ไพฑูรย์ (2533) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่นำสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดครั้งแรก จำนวน 80 คน ซึ่งอยู่ในทัณฑสถานหญิงกลางกรุงเทพมหานคร และผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำ จำนวน 80 คน ซึ่งอยู่ในทัณฑสถานหญิงกลางกรุงเทพมหานคร ทัณฑสถานหญิงชลบุรี จังหวัดชลบุรี ทัณฑสถานหญิงสวนตูล จังหวัดสงขลา และเรือนจำกลางนครปฐม จังหวัดนครปฐม รวมทั้งสิ้น 160 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี คือ อายุ ระดับการศึกษา ความผูกพันในสถาบันศึกษา ความศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม ความยากลำบากในการตัดสินใจกระทำผิดครั้งแรก และการชอบแสดงออกซึ่งความ

รุนแรง ปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการกระทำผิดซ้ำ โดยเฉพาะความยากลำบากในการตัดสินใจกระทำผิดครั้งแรก

โสภา ชูพิกุลชัย และคณะ (2535) ได้ทำการศึกษา “การวิจัยการกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับการปลดปล่อยจากการพระราชทานอภัยโทษหมู่ปี 2522-2523” โดยศึกษาจากผู้ได้รับการปลดปล่อยจำนวน 139 ราย จากเรือนจำทั่วประเทศที่มีผู้กระทำผิดซ้ำ พบว่า ผู้กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่เป็นผู้มีปัญหาด้านอารมณ์ โดยทั่วไปเป็นคนอ่อนไหว ซึ่งมีผลเนื่องมาตั้งแต่วัยเด็ก คือ ขาดความรักความอบอุ่น ความเอาใจใส่จากครอบครัว ไม่มีโอกาสอยู่ใกล้ชิดบิดามารดา ทำให้เติบโตขึ้นมาเป็นผู้ที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ง่ายต่อการชักจูงไปในทางที่ผิด ประกอบกับการที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษา การศึกษาดำ ไม่มีความขยันขังใจ ไม่สามารถประกอบอาชีพการงานได้ และยังคงมีภาระเลี้ยงดูผู้อื่นมากกว่า 2 คนขึ้นไป ทั้งยังเป็นผู้ที่มิชอบอาชีพ เล่นการพนัน ชอบสิ่งเสพติด ทำให้รายได้ซึ่งน้อยอยู่แล้วไม่เพียงพอ จึงต้องกระทำความผิดซ้ำขึ้น

อดิศักดิ์ ศรีเบญจรัตน์ (2540) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางอุบลราชธานี ประชากรในการศึกษา คือ ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดทุกประเภท ที่ถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกอยู่ในเรือนจำกลางอุบลราชธานี ปี พ.ศ.2540 ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 58 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางสังคม ผู้ต้องขังร้อยละ 31.0 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กแบบขาดการอบรมปล่อยตามสบาย ถานภาพสมรสของบิดามารดาก่อนต้องโทษครั้งสุดท้าย ร้อยละ 46.6 มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 46.6 มีความสัมพันธ์แบบรักใคร่ปรองดองกันดี สภาพความเป็นอยู่ภายในบ้าน ร้อยละ 87.9 มีสภาพไม่แออัด สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยร้อยละ 44.8 พักอาศัยอยู่หมู่บ้านชนบท สำหรับบุคคลที่ผู้ต้องขังพักอาศัยอยู่ก่อนต้องโทษครั้งสุดท้าย พบว่า ร้อยละ 50.0 พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา

อุษา คงสาย (2538) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กและเยาวชนที่ถูกศาลสั่งฝึกอบรมอยู่ในสถานฝึกอบรม บ้านกรุณา บ้านมุทิตา และบ้านปราณี ซึ่งพบว่า ระดับการศึกษา การติดยาเสพติด และสภาพความกดดันภายหลังออกจากสถานฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน และพบว่ามี 4 ปัจจัย ที่ส่งผลโดยตรงต่อการกระทำผิดซ้ำเรียงตามลำดับ คือ ระดับการศึกษา การติดยาเสพติด สภาพความกดดันภายหลังออกจากสถานฝึกอบรม และการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ภายหลังปล่อย ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนปัจจัยข้างต้น ซึ่งส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่ ฐานะครอบครัว การ

คบเพื่อนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม ความสัมพันธ์ในครอบครัว และการสงเคราะห์ภายหลัง
ปลดปล่อยตามลำดับ

2.8 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็น
กรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

1. ตัวแปรปัญหา คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของ
เรือนจำ-พิเศษมีนบุรี

2. ตัวแปรอิสระ

2.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ศาสนา อาชีพ
รายได้

2.2 ประวัติการกระทำผิด

2.3 ปัจจัยด้านสภาพของครอบครัว

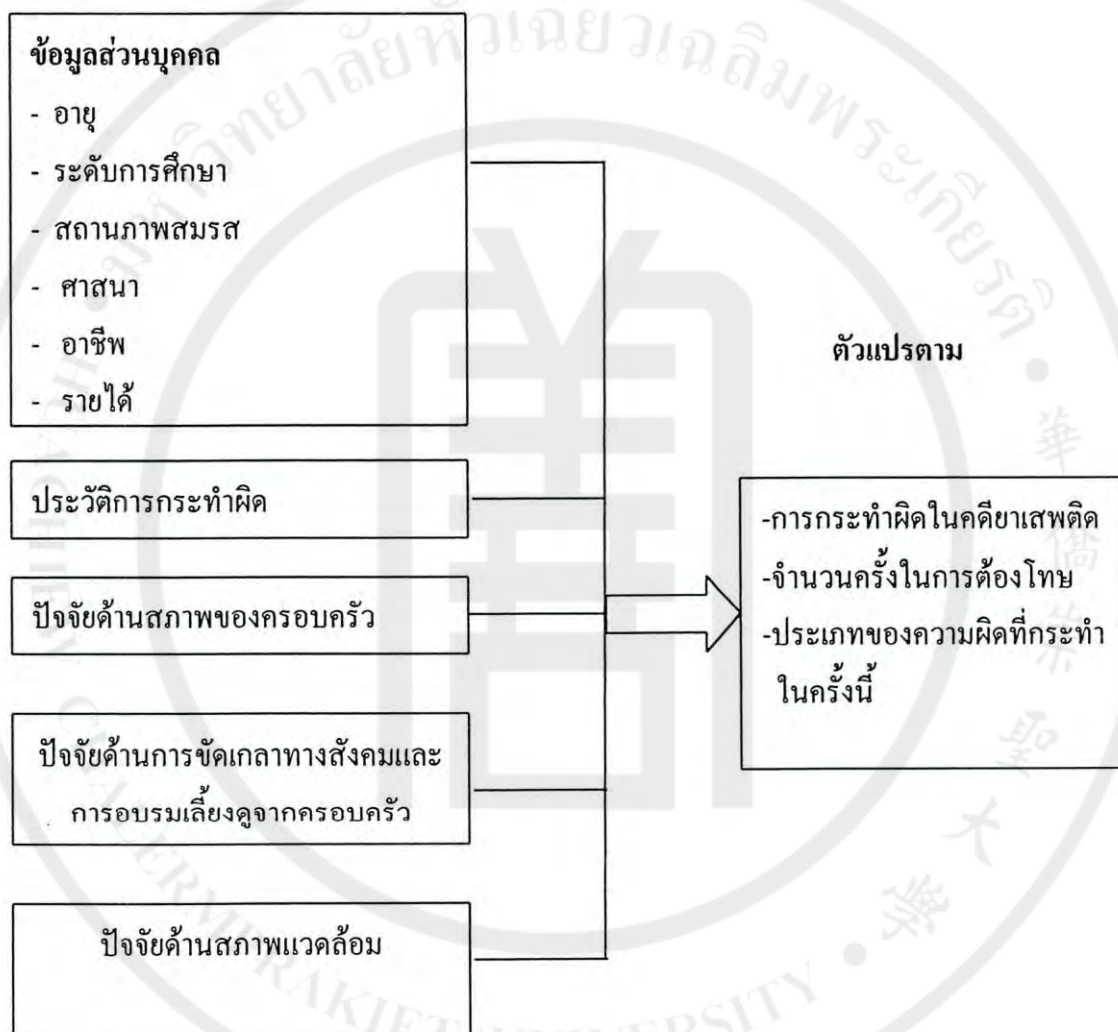
2.4 ปัจจัยด้านการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว

2.5 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

3. ตัวแปรตาม ได้แก่ การกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม , จำนวนครั้งในการต้องโทษ และ
ประเภทของความผิดที่กระทำในครั้งนี้ (แผนภูมิที่ 2.1)

แผนภูมิที่ 2.1
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำความคิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีวิธีการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การทดสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่มุ่งศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมีนบุรี ซึ่งมีจำนวน 1,987 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำเกิน 1 ครั้ง จำนวน 150 คน (ข้อมูลจากฝ่ายทัณฑปฏิบัติ เรือนจำพิเศษมีนบุรี ณ เดือนมกราคม - มีนาคม)

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) แบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับประวัติการกระทำผิด
- ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพของครอบครัว
- ส่วนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว
- ส่วนที่ 5 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม ในด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ด้านชุมชนที่ท่านอยู่อาศัย

โดยข้อคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยทางการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว โดยแบบสอบถามจะเป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ของ Likert โดยได้แบ่งคำตอบแต่ละข้อออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมในด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ด้านชุมชนที่อาศัย จะแบ่งคำตอบแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริงเลย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำถามเชิงบวก

มากที่สุด และ จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก และ จริง	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง และ ก่อนข้างจริง	ให้	3	คะแนน
น้อย และ ก่อนข้างไม่จริง	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด และ ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

คำถามเชิงลบ

มากที่สุด และ จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
มาก และ จริง	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง และ ก่อนข้างจริง	ให้	3	คะแนน
น้อย และ ก่อนข้างไม่จริง	ให้	4	คะแนน
น้อยที่สุด และ ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์แปรผลระดับคะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับซึ่งพิจารณาจากคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำมาจัดช่วงคะแนนจากค่าพิสัย (Rang) ใช้สูตรดังนี้ (อ้างถึงใน สุนงคช,2531)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอัตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} \\ &= 1.33 \end{aligned}$$

เมื่อแทนค่าในสูตร จะได้เกณฑ์แปลผลตามช่วงดังนี้ (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1
การอ่านค่าคะแนน

ค่าเฉลี่ย	ระดับความสัมพันธ์
3.67 - 5.00	ข้อความเชิงบวก - มีความเหมาะสมมาก ข้อความเชิงลบ - มีปัญหามาก
2.34 - 3.66	ข้อความเชิงบวก - มีความเหมาะสมปานกลาง ข้อความเชิงลบ - มีปัญหาปานกลาง
1.00 - 2.33	ข้อความเชิงบวก - มีความเหมาะสมน้อย ข้อความเชิงลบ - มีปัญหาน้อย

3.3 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้แก่ ความสอดคล้อง และความครอบคลุมของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบก่อนเก็บข้อมูลจริง (Pretest) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง

ที่วิจัย จำนวน 15 คน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) คือ .7768

3. นำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะอีกครั้ง ก่อนนำแบบสอบถามฉบับจริงไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากแบบสอบถาม มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวม 7 ข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เพื่อชี้แจงและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษมีนบุรี ในการตอบแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลมีระยะเวลาจำกัด ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงกุมภาพันธ์ 2548

1.3 ผู้วิจัยเดินทางไปยังเรือนจำพิเศษมีนบุรีซึ่งเป็นหน่วยงานที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อส่งแบบสอบถามจำนวน 150 ชุด ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของเรือนจำพิเศษมีนบุรี และผู้วิจัยรอรับแบบสอบถามกลับคืนมา ได้จำนวน 150 ชุด คิดเป็นร้อยละ ร้อยเปอร์เซ็นต์

1.4 ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ไม่มีแบบสอบถามที่เสีย เพราะผู้วิจัยได้เข้าไปชี้แจงด้วยตัวเองก่อนที่จะนำมาประมวลผล

1.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนคัดเลือกเฉพาะที่มีความสมบูรณ์มาลงรหัสตัวเลข (Code) ตามระดับของเครื่องมือแต่ละส่วน แล้วจึงนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากหนังสือ ตำรา บทความ ผลงานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) ครั้งนี้ และใช้อ้างอิง (Reference) ในการเขียนรายงานผลการวิจัย (Research Report)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ และประมวลผลด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ มาใช้ในการคำนวณเชิงสถิติ โดยใช้สถิติอธิบายลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง และหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) บรรยายลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยจะใช้ในการรายงานเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X}) ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ของการกระทำความคิดซ้ำในคดีอาเสพติด
2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ได้แก่ การกระทำความคิดซ้ำในคดีอาเสพติด
 - 2.1 หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำความคิดซ้ำในคดีอาเสพติดกับปัจจัยด้านการจัดเกลาทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Vriance)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมีนบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 ชุด และได้รับการตอบกลับมาจำนวน 150 ชุด ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด มีรายละเอียดดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาประวัติการกระทำผิด

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาสถานภาพของครอบครัว

ส่วนที่ 4 ผลการศึกษาการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว

ส่วนที่ 5 ผลการศึกษาปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม

ส่วนที่ 6 ผลการศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำต่างกัน

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมา อายุ 18-25 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 ถัดมาอายุ 36-45 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 อายุ 46-50 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 อายุ 51-55 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 อายุ 56-60 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 และ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ระดับการศึกษา

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงที่สุด ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมา ได้รับการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ถัดมา ระดับประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ได้รับการศึกษาระดับ ปวส/อนุปริญญา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

สถานภาพสมรส

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมา เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ร่วมกัน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 และถัดมาสมรส (จดทะเบียน) จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 น้อยที่สุด หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0

ศาสนา

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนามากที่สุด คือ พุทธ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมา นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 ถัดมานับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 อื่น ๆ จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.0

อาชีพ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมา มีอาชีพว่างงาน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 ถัดมารับจ้างรายวัน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 อาชีพค้าขาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 อาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 อาชีพอื่นๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และ น้อยที่สุด มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และเกษตรกรรวม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

รายได้

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ไม่แน่นอนมากที่สุด จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา มีรายได้ตั้งแต่ 2,000-5,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ถัดมามีรายได้ตั้งแต่ 5,001-10,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 ไม่มีรายได้ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 และมีรายได้น้อยที่สุดตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

ตารางที่ 4.1
ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
18-25 ปี	56	37.3
26-35 ปี	67	44.7
36-45 ปี	19	12.6
46-50 ปี	4	2.7
51-55 ปี	2	1.3
56-60 ปี	1	0.7
60 ปีขึ้นไป	1	0.7
รวม	150	100.0
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	9	6.4
ประถมศึกษาตอนต้น	34	22.7
ประถมศึกษาตอนปลาย	32	21.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	51	34.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	18	12.0
ปวส. / อนุปริญญา	2	1.3
ปริญญาตรี	2	1.3
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1.3
รวม	150	100.0
สถานภาพสมรส		
โสด	61	40.0
สมรส (จดทะเบียน)	21	14.0
อยู่ร่วมกัน	59	39.3
หม้าย / หย่า / แยกกันอยู่	9	6.0
รวม	150	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ศาสนา		
พุทธ	77	51.3
คริสต์	2	1.3
อิสลาม	71	47.3
อื่น ๆ	0	0.0
รวม	150	100.0
อาชีพ		
ว่างงาน	26	17.3
รับจ้างทั่วไป	60	40.0
รับจ้างรายวัน	22	14.7
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3	2.0
พนักงานบริษัท	14	9.3
ค้าขาย	17	11.3
เกษตรกรกรรม	3	2.0
อื่น ๆ	5	3.3
รวม	150	100.0
รายได้		
ไม่มีรายได้	17	11.3
มีรายได้ไม่แน่นอน	70	46.7
ตั้งแต่ 2,000-5,000 บาท	34	22.7
ตั้งแต่ 5,001-10,000 บาท	23	15.3
ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป	6	4.0
รวม	150	100.0

4.2 ผลการศึกษาประวัติการกระทำผิด

จำนวนครั้งในการต้องโทษ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ต้องโทษครั้งนี้มากที่สุด ครั้งที่ 1 จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3 รองลงมา ต้องโทษครั้งที่ 2 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ถัดมาต้องโทษครั้งที่ 4 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 ครั้งที่ 3 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 และน้อยที่สุด ต้องโทษมากกว่า 4 ครั้ง จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.0

สาเหตุของการกระทำผิด

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสาเหตุของการกระทำผิดมากที่สุด คือ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ และ ต้องการทรัพย์สิน จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 รองลงมา ความยากจน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 ถัดมา เพื่อนชักชวน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 และน้อยที่สุด อื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ประเภทของความผิดที่กระทำ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทของความผิดที่กระทำผิดมากที่สุด คือ จำหน่าย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมา ทั้งเสพและจำหน่าย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ถัดมาเสพ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 และน้อยที่สุด อื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ก่อนต้องโทษในครั้งนี้เคยเสพยาเสพติดหรือไม่

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ก่อนต้องโทษเคยเสพยาเสพติดหรือไม่มากที่สุด คือ เสพ จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 89.3 ที่เหลือไม่เสพ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7

ก่อนต้องโทษเคยเสพยาเสพติด

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ก่อนต้องโทษเคยเสพยาเสพติดมากที่สุด คือ ยาบ้าจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 87.3 รองลงมา อื่น ๆ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 ถัดมา เสพกัญชา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 เฮโรอีน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และน้อยที่สุด สารระเหย จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.0

ต้องโทษครั้งนี้เมื่ออายุ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ต้องโทษครั้งแรกเมื่ออายุต่ำกว่า 25 ปี มากที่สุด จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 รองลงมา อายุ 25-35 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 น้อยที่สุดอายุ 35 ปีขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0

ระยะเวลาในการต้องโทษ

กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการต้องโทษมากที่สุด คือ โทษ 2-10 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 77.4 รองลงมา โทษต่ำกว่า 2 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 น้อยที่สุด ถัดมาต้องโทษ 10-20 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 โทษมากกว่า 20-30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และ โทษมากกว่า 30 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตารางที่ 4.2

ประวัติการกระทำผิด

ลักษณะประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องโทษครั้งนี้เป็นครั้งที่		
ครั้งที่ 1	101	67.3
ครั้งที่ 2	27	18.0
ครั้งที่ 3	9	6.0
ครั้งที่ 4	13	8.7
มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	0	0.0
รวม	150	100.0
สาเหตุของการกระทำผิด		
ความยากจน	35	23.4
เพื่อนชักชวน	17	11.3
รู้เท่าไม่ถึงการณ์	47	31.3
ต้องการทรัพย์สิน	47	31.3
อื่นๆ	4	2.7
รวม	150	100.0
ประเภทของความผิดที่กระทำ		
เสพ	18	12.0
จำหน่าย	80	53.3
มีไว้ในครอบครอง	14	9.3
ทั้งเสพและจำหน่าย	36	24.0
อื่นๆ	2	1.3
รวม	150	100.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลักษณะประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ก่อนต้องโทษเคยเสพยาเสพติดหรือไม่		
เสพ	134	89.3
ไม่เสพ	16	10.7
รวม	150	100.0
ก่อนต้องโทษเคยเสพยาเสพติด		
เฮโรอีน	3	2.0
ยาบ้า	101	87.3
กัญชา	4	2.7
สารระเหย	0	0.0
อื่นๆ	12	8.0
รวม	150	100.0
ต้องโทษครั้งแรกเมื่ออายุ		
อายุต่ำกว่า 25 ปี	84	56.0
อายุ 25-35 ปี	45	30.0
อายุ 35 ปีขึ้นไป	21	14.0
รวม	150	100.0
ระยะเวลาในการต้องโทษ		
โทษต่ำกว่า 2 ปี	27	18.0
โทษ 2-10 ปี	116	77.4
โทษ 10-20 ปี	3	2.0
โทษมากกว่า 20-30 ปี	2	1.3
โทษมากกว่า 30 ปีขึ้นไป	2	1.3
รวม	150	100.0

4.3 ผลการศึกษาสภาพของครอบครัว

สภาพก่อนถูกจับอาศัยอยู่กับใคร

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพก่อนถูกจับอาศัยอยู่กับพ่อแม่ มากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมา อยู่กับภรรยาและสามี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 ถัดมา

อยู่กับเพื่อน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 อยู่คนเดียว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 น้อยที่สุดอยู่กับคนอื่น จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4

สภาพที่อยู่อาศัย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ก่อนต้องโทษสภาพที่อยู่อาศัยมากที่สุด คือ อยู่บ้านของครอบครัว จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 รองลงมา บ้านเช่า จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 อยู่บ้านของตนเอง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 อยู่บ้านเพื่อน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 อื่น ๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 น้อยที่สุด อยู่วัด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

จำนวนสมาชิกที่ต้องรับผิดชอบ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ก่อนต้องโทษมีจำนวนสมาชิกมากที่สุด คือ 3 คนขึ้นไป จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 89.4 รองลงมา 2 คน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 และน้อยที่สุด 1 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

บุคคลที่ใกล้ชิด

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ก่อนต้องโทษมีบุคคลที่ใกล้ชิดมากที่สุด คือ มารดา จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมา พี่น้อง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 เพื่อน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 คน อื่น ๆ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และน้อยที่สุด บิดา และญาติ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3

บุคคลในครอบครัวเคยต้องโทษ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ก่อนต้องโทษมีบุคคลในครอบครัวเคยต้องโทษ มากที่สุด คือ ไม่มี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 78.7 ที่เหลือ มี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3

บุคคลที่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ก่อนต้องโทษมีบุคคลที่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบมากที่สุด คือ บุตร จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 รองลงมา บิดามารดา จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 ถัดมาอื่น ๆ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 และน้อยที่สุด สามเณร/ภรรยา และ ญาติพี่น้อง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7

ตารางที่ 4.3

จำนวนและร้อยละของสภาพของครอบครัว

สภาพของครอบครัว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สภาพก่อนถูกจับอาศัยอยู่กับ		
อยู่คนเดียว	17	11.3
อยู่กับเพื่อน	20	13.3
อยู่กับพ่อแม่	56	37.3
อยู่กับภรรยา/สามี	43	28.7
อยู่กับคนอื่น	14	9.4
รวม	150	100.0
สภาพที่อยู่อาศัย		
บ้านของตนเอง	37	24.7
บ้านของครอบครัว	52	34.7
วัด	2	1.3
บ้านเช่า	39	26.0
บ้านเพื่อน	15	10.0
อื่น ๆ	5	3.3
รวม	150	100.0
จำนวนสมาชิก		
1 คน	2	1.3
2 คน	14	9.3
3 คนขึ้นไป	134	89.4
รวม	150	100.0
บุคคลที่ใกล้ชิด		
บิดา	11	7.3
มารดา	56	37.3
พี่น้อง	36	24.0
เพื่อน	21	14.1
ญาติ	11	7.3
อื่น ๆ	15	10.0
รวม	150	100.0

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สภาพของครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บุคคลที่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบ		
บิดามารดา	43	28.7
สามี/ภรรยา	13	8.7
ญาติพี่น้อง	13	8.7
บุตร	46	30.6
อื่น ๆ	35	23.3
รวม	150	100.0

4.4 ผลการศึกษาการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว

พบว่า การขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด โดยภาพรวมส่งผลอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ค่าเฉลี่ยรวม 3.7 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวอยู่ในระดับเหมาะสมมากจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ท่านได้รับการอบรมให้ช่วยเหลือตนเอง ท่านได้รับการอบรมให้รู้จักเป็นคนเสียสละไม่เห็นแก่ตัว ท่านได้รับการอบรมให้มีความซื่อสัตย์สุจริต ท่านได้รับการอบรมให้มีความเกรงใจผู้อื่น ท่านได้รับการอบรมให้เป็นผู้เคร่งครัดต่อคำสอนของศาสนา ท่านได้รับการสั่งสอนว่าไม่ควรดื่มสุรา และท่านได้รับการสั่งสอนไม่ให้เล่นการพนัน และอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลางจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ท่านได้รับการอบรมให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ท่านได้รับการสั่งสอนว่าการดื่มสุราเป็นสิ่งที่ไม่ดี และท่านได้รับการสั่งสอนว่าไม่ให้เที่ยวเตร่กลางคืน โดยข้อที่มีระดับความเหมาะสมมาก ว่าด้วยเรื่องได้รับการอบรมให้มีความเกรงใจผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.03 (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4

จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและเกณฑ์การวัดผลการเข้าถึงทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด

การเข้าถึงทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดู	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
- ท่านได้รับการอบรมให้ช่วยเหลือตนเอง	49 (32.7)	30 (20.0)	60 (40.0)	3 (2.0)	8 (5.3)	3.73	เหมาะสมมาก
- ท่านได้รับการอบรมให้รู้จักเป็นคนเสียสละไม่เห็นแก่ตัว	40 (26.7)	57 (38.0)	39 (26.0)	6 (4.0)	8 (5.3)	3.77	เหมาะสมมาก
- ท่านได้รับการอบรมให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม	22 (14.7)	42 (28.0)	60 (40.0)	16 (10.7)	10 (6.7)	3.33	เหมาะสมปานกลาง
- ท่านได้รับการอบรมให้มี ความซื่อสัตย์สุจริต	48 (32.0)	53 (35.3)	40 (26.7)	8 (5.3)	1 (.7)	3.93	เหมาะสมมาก
- ท่านได้รับการอบรมให้มีความเกรงใจผู้อื่น	49 (32.7)	65 (43.3)	31 (20.7)	2 (1.3)	3 (2.0)	4.03	เหมาะสมมาก
- ท่านได้รับการอบรมให้เป็นผู้เคร่งครัดต่อคำสอนของศาสนา	48 (30.2)	43 (28.7)	43 (28.7)	9 (6.0)	7 (4.7)	3.77	เหมาะสมมาก
- ท่านได้รับการสั่งสอนว่าการค้ำจุนเป็นสิ่งที่ไม่ดี	46 (30.7)	44 (29.3)	36 (24.0)	14 (9.3)	10 (6.7)	3.62	เหมาะสมปานกลาง
- ท่านได้รับการสั่งสอนว่าไม่ควรค้ำจุน	49 (32.7)	41 (27.3)	35 (23.3)	13 (8.7)	12 (8.0)	3.62	เหมาะสมมาก
- ท่านได้รับการสั่งสอนไม่ให้เล่นการพนัน	59 (39.3)	37 (24.7)	32 (21.3)	8 (5.3)	14 (9.3)	3.79	เหมาะสมมาก
- ท่านได้รับการสั่งสอนว่าไม่ให้เที่ยวเตร่กลางคืน	35 (23.3)	39 (26.0)	47 (31.3)	10 (6.7)	19 (12.7)	3.41	เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.7	เหมาะสมมาก

4.5 ผลการศึกษาปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม

4.5.1 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัว

พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ค่าเฉลี่ยรวม 3.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวอยู่ในระดับเหมาะสมมากจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เมื่อท่านมีเรื่องไม่สบายใจบุคคลในครอบครัวสามารถเป็นที่ปรึกษาให้ท่านได้ ท่านสามารถเข้ากับญาติพี่น้องของท่านได้เป็นอย่างดี และเมื่อท่านพันโทสามารถกลับไปอยู่กับครอบครัว และครอบครัวของท่านให้การต้อนรับท่านสู่ครอบครัวอย่างอบอุ่น และอยู่ในระดับมีปัญหาปานกลางจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ท่านคิดว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวท่านมีส่วนทำให้ท่านกระทำผิดครั้งนี้ และอยู่ในระดับมีปัญหาเล็กน้อยจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ครอบครัวของท่านทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ ครอบครัวของท่านมีสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และสมาชิกในครอบครัวของท่านต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกัน โดยข้อที่ระดับความเหมาะสมมาก ว่าด้วยเรื่องเมื่อพันโทสามารถกลับไปอยู่กับครอบครัว และครอบครัวให้การต้อนรับท่านสู่ครอบครัวอย่างอบอุ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.38 (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและเกณฑ์สภาพแวดล้อมด้านครอบครัวของผู้ต้องขัง
ที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด

ด้านครอบครัว	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
-ครอบครัวของท่านทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ	9 (6.0)	14 (9.3)	31 (20.7)	39 (26.0)	57 (38.0)	3.81	มีปัญหา น้อย
-ครอบครัวของท่านมีสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	8 (5.3)	15 (10.0)	21 (14.0)	14 (9.3)	92 (61.3)	4.11	มีปัญหา น้อย
-สมาชิกในครอบครัวของท่านต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกัน	10 (6.7)	9 (6.0)	19 (12.7)	26 (17.3)	86 (57.3)	4.13	มีปัญหา น้อย
- เมื่อท่านมีเรื่องไม่สบายใจบุคคลในครอบครัวสามารถเป็นที่ปรึกษาให้ท่านได้	51 (34.0)	57 (38.0)	15 (10.0)	18 (12.0)	9 (6.0)	3.82	เหมาะสม มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านครอบครัว	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
-ท่านสามารถเข้ากับญาติพี่น้องของท่านได้เป็นอย่างดี	62 (41.3)	62 (41.3)	12 (8.0)	9 (6.0)	5 (3.3)	4.11	เหมาะสมมาก
-ท่านคิดว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวท่านมีส่วนทำให้ท่านกระทำผิดครั้งนี้	23 (15.3)	28 (18.7)	24 (16.0)	17 (11.3)	58 (38.7)	3.39	มีปัญหาปานกลาง
-เมื่อท่านพ้นโทษสามารถกลับไปอยู่กับครอบครัวและครอบครัวของท่านให้การต้อนรับท่านสู่ครอบครัวอย่างอบอุ่น	96 (64.0)	36 (24.0)	4 (2.7)	7 (4.7)	7 (4.7)	4.38	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยรวม						3.96	เหมาะสมมาก

4.5.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ)

พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวม 3.08 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) อยู่ในระดับมีปัญหาปานกลางจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ เพื่อนของท่านมีพฤติกรรมเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน เพื่อนของท่านชอบดื่มสุรา เพื่อนของท่านเล่นการพนัน เพื่อนของท่านมีนิสัยอันธพาลเถร ชอบมีเรื่อง ทะเลาะวิวาท ชกต่อยกับผู้อื่น เพื่อนของท่านเสพยาเสพติดให้โทษ เพื่อนของท่านเคยกระทำผิดในคดียาเสพติดและมีโทษจำคุก เพื่อนของท่านมีความเกียจคร้าน ไม่ชอบทำงานหรือประกอบอาชีพใด ๆ เพื่อนของท่านเคยชักชวนให้กระทำผิด ท่านปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนของท่านมากกว่าพ่อแม่ เพื่อนของท่านเคยแนะนำให้อยู่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยข้อที่ว่าด้วยเรื่องเพื่อนของท่านมีความเกียจคร้าน ไม่ชอบทำงาน หรือประกอบอาชีพใด ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.63 (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6
จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและเกณฑ์ของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน
(ภายนอกเรือนจำ)

ด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ)	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
-เพื่อนของท่านมีพฤติกรรมเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน	34 (22.7)	50 (33.3)	34 (22.7)	11 (7.3)	21 (14.0)	2.57	มีปัญหาปานกลาง
-เพื่อนของท่านชอบดื่มสุรา	35 (23.3)	49 (32.7)	40 (26.7)	16 (10.7)	10 (6.7)	2.45	มีปัญหาปานกลาง
-เพื่อนของท่านเล่นการพนัน	25 (16.7)	26 (17.30)	34 (22.7)	37 (24.7)	28 (18.7)	3.11	มีปัญหาปานกลาง
-เพื่อนของท่านมีนิสัยอันธพาลเกรงขอมิเรื่องทะเลาะวิวาท ชกต่อยกับผู้อื่น	25 (16.7)	12 (8.0)	40 (26.7)	35 (23.30)	38 (25.3)	3.33	มีปัญหาปานกลาง
-เพื่อนของท่านเสพยาเสพติดให้โทษ	33 (22.0)	45 (30.0)	40 (26.7)	20 (13.3)	12 (8.0)	2.55	มีปัญหาปานกลาง
-เพื่อนของท่านเคยกระทำความผิดในคดียาเสพติดและมีโทษจำคุก	27 (18.0)	32 (21.3)	34 (22.7)	22 (14.7)	35 (23.3)	3.04	มีปัญหาปานกลาง
-เพื่อนของท่านมีความเกียจคร้าน ไม่ชอบทำงานหรือประกอบอาชีพใด ๆ	14 (9.3)	17 (11.3)	30 (20.0)	39 (26.0)	50 (33.3)	3.63	มีปัญหาปานกลาง
-เพื่อนของท่านเคยชักชวนให้กระทำความผิด	16 (10.7)	31 (20.7)	25 (16.7)	17 (11.3)	61 (40.7)	3.51	มีปัญหาปานกลาง
-ท่านปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนของท่านมากกว่าพ่อแม่	22 (14.7)	19 (12.7)	37 (24.7)	23 (15.3)	49 (32.7)	3.39	มีปัญหาปานกลาง
-เพื่อนของท่านเคยแนะนำให้อยู่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	22 (14.7)	31 (20.7)	31 (20.7)	21 (14.0)	45 (30.0)	3.24	มีปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.08	มีปัญหาปานกลาง

4.5.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ)

พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวม 3.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) ที่อยู่ในระดับมีปัญหา มาก จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ชุมชนที่ท่านอยู่เป็นชุมชนแออัด ชุมชนที่ท่านอยู่อาศัยเป็นแหล่งสถานเริงรมย์มีการมั่วสุมของคนในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านอาหาร สถานที่จำหน่ายสุรา สถานบริการทางเพศ และชุมชนที่ท่านอยู่เป็นแหล่งการพนัน บ่อนโต๊ะสนุกเกอร์ อยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ชุมชนที่ท่านอยู่เป็นแหล่งที่มียาเสพติด มีคนติดยาเสพติด ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน หรือจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ และชุมชนที่ท่านอยู่มีการอพยพเข้าออกเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีคนแปลกหน้าเข้ามาบ่อย ๆ โดยข้อที่มีปัญหามากกว่าด้วยเรื่องชุมชนที่ท่านอยู่เป็นแหล่งสถานเริงรมย์ มีการมั่วสุมของคนในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านอาหาร สถานที่จำหน่ายสุรา สถานบริการทางเพศ ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.97 (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและเกณฑ์ของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ)

ด้านชุมชนที่ท่านอยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ)	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
-ชุมชนที่ท่านอยู่เป็นชุมชนแออัด	15 (10.0)	13 (8.7)	27 (18.0)	28 (18.7)	67 (44.7)	3.79	มีปัญหา มาก
-ชุมชนที่ท่านอยู่อาศัยเป็นแหล่งสถานเริงรมย์ มีการมั่วสุมของคนในสถานที่ต่างๆ เช่น ร้านอาหาร สถานที่จำหน่ายสุรา สถานบริการทางเพศ	13 (8.7)	10 (6.7)	24 (16.0)	25 (16.7)	78 (52.0)	3.97	มีปัญหา มาก
-ชุมชนที่ท่านอยู่เป็นแหล่งการพนัน บ่อน โต๊ะสนุกเกอร์	12 (8.0)	18 (12.0)	31 (20.7)	22 (14.7)	67 (44.7)	3.76	มีปัญหา มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านชุมชนที่ท่านอยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ)	จริงที่ สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
-ชุมชนที่ท่านอยู่เป็นแหล่งที่มี ยาเสพติด มีคนติดยาเสพติด ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน หรือจำหน่าย ยาเสพติดให้โทษ	31 (20.7)	39 (26.0)	34 (22.7)	25 (16.7)	21 (14.0)	2.77	มีปัญหา ปานกลาง
-ชุมชนที่ท่านอยู่มีการอพยพเข้าออก เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีคน แปลกหน้าเข้ามาบ่อย ๆ	17 (11.3)	30 (20.0)	34 (22.7)	30 (20.0)	39 (26.0)	3.29	มีปัญหา ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.5	มีปัญหา ปานกลาง

4.6 ผลการศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำต่างกัน

จากการทดสอบปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำต่างกัน ผู้วิจัยกำหนดที่จะศึกษาการกระทำผิดซ้ำ 2 ลักษณะ คือ จำนวนครั้งที่กระทำผิดซ้ำ และประเภทของการกระทำผิดครั้งล่าสุด โดยกำหนดที่จะศึกษาปัจจัย 2 ด้าน คือ การขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และสภาพแวดล้อมของผู้ต้องขัง 3 ด้าน คือ ครอบครัว เพื่อนและชุมชน ผลการวิจัยมีดังนี้

4.6.1 ปัจจัยด้านการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ทำให้ผู้ต้องขังมีการกระทำผิดซ้ำต่างกัน

4.6.1.1 ปัจจัยด้านการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวกับจำนวนครั้งในการต้องโทษ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวระหว่างผู้ที่มีจำนวนครั้งในการต้องโทษต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำสูงสุด คือ 4 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยการได้รับการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวต่ำสุด ค่าเฉลี่ย 27.70

ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ 3 ครั้ง ได้รับค่าเฉลี่ย 33.00 ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ 2 ครั้ง ค่าเฉลี่ย 33.16 และผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ 1 ครั้ง ได้รับค่าเฉลี่ย 35.20 (ตารางที่ 4.8 และตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.8

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่าง ผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	690.260	3	230.087	5.153	.002
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	6518.713	146	44.649		
รวม	7208.973	149			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.01

ตารางที่ 4.9

ค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของผู้ต้องขัง ระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน

การกระทำผิดซ้ำ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ทำผิดครั้งที่ 1	35.20	101	6.317
ทำผิดครั้งที่ 2	33.16	27	6.422
ทำผิดครั้งที่ 3	33.00	9	7.821
ทำผิดครั้งที่ 4	27.70	13	8.975
รวม	34.05	150	6.956

ก
HV
9402.55
.AS
จ 528ป
2548

4.6.1.2 ปัจจัยด้านการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวกับประเภทของการกระทำผิด

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวระหว่างผู้ที่มีประเภทของการกระทำผิดต่างกัน ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.10 และตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.10

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่ประเภทของการกระทำผิดต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	180.555	4	45.139	.931	.448
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	7028.418	145	48.472		
รวม	7208.973	149			

ตารางที่ 4.11

ค่าเฉลี่ยการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีประเภทของการกระทำผิดต่างกัน

การกระทำผิดซ้ำ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คดีเสพ	34.45	18	7.184
คดีจำหน่าย	34.28	80	6.786
คดีมีไว้ในครอบครอง	36.24	14	5.161
คดีทั้งเสพและจำหน่าย	32.77	36	7.855
อื่น ๆ (โพรครระบุ)	29.20	2	2.687
รวม	34.05	150	6.956

4.6.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวที่ทำให้ผู้ต้องขังมีการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดต่างกัน

4.6.2.1 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวกับจำนวนครั้งในการต้องโทษ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวระหว่างจำนวนครั้งที่ต้องโทษต่างกัน ไม่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.12 และ 4.13)

ตารางที่ 4.12

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวระหว่างผู้ที่มีการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	112.988	4	28.247	1.279	.281
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	3203.482	145	22.093		
รวม	3316.469	149			

ตารางที่ 4.13

ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดต่างกัน

การกระทำผิดซ้ำ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ทำผิดครั้งที่ 1	24.47	101	4.392
ทำผิดครั้งที่ 2	23.31	27	5.111
ทำผิดครั้งที่ 3	23.30	9	4.766
ทำผิดครั้งที่ 4	22.27	13	6.113
รวม	24.00	150	4.718

4.6.2.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวกับประเภทของการกระทำผิด

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวระหว่างประเภทของความผิดที่กระทำต่างกัน ไม่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.14 และตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.14

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	78.195	3	26.065	1.175	.321
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	3238.275	146	22.180		
รวม	3316.469	149			

ตารางที่ 4.15

ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน

ประเภทของความผิดที่กระทำ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คดีเสพ	23.17	18	4.442
คดีจำหน่าย	24.13	80	4.900
คดีมีไว้ในครอบครอง	24.20	14	4.058
คดีทั้งเสพและจำหน่าย	24.42	36	3.826
อื่น ๆ	17.21	2	15.657
รวม	24.00	150	4.718

4.6.2.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) กับจำนวนครั้งในการต้องโทษ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ระหว่างจำนวนครั้งในการต้องโทษต่างกัน ไม่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.16 และตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.16

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ของผู้ต้องขังกับจำนวนครั้งในการต้องโทษ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	211.619	3	70.540	1.174	.322
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	8774.172	146	60.097		
รวม	8985.791	149			

ตารางที่ 4.17

ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการกระทำความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน

การกระทำผิดซ้ำ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ทำผิดครั้งที่ 1	67.12	101	7.442
ทำผิดครั้งที่ 2	65.29	27	7.729
ทำผิดครั้งที่ 3	64.60	9	8.748
ทำผิดครั้งที่ 4	63.65	13	9.448
ทำผิดมากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	00.00	0	00.00
รวม	66.34	149	7.766

4.6.2.4 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) กับประเภทของความผิดที่กระทำ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ระหว่างประเภทของความผิดที่กระทำต่างกัน ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.18 และตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.18

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการกระทำความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	455.576	4	113.894	1.936	.108
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	8530.215	145	58.829		
รวม	8985.791	149			

ตารางที่ 4.19

ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ของผู้ต้องขังระหว่างผู้ที่มีการกระทำความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมต่างกัน

ประเภทของความผิดที่กระทำ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คดีเสพ	64.50	18	9.603
คดีจำหน่าย	66.20	80	7.358
คดีมีไว้ในครอบครอง	67.61	14	6.627
คดีทั้งเสพและจำหน่าย	63.65	36	7.679
อื่น ๆ	54.10	2	7.071
รวม	66.34	150	7.766

4.6.2.5 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) กับจำนวนครั้งในการต้องโทษ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) ระหว่างจำนวนครั้งในการต้องโทษต่างกัน ไม่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.20 และตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.20

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) ของผู้ต้องซังระหว่างผู้ที่มีการกระทำความผิดซ้ำในคดีอาเสพติดต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	37.577	3	12.526	.673	.570
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2718.557	146	18.620		
รวม	2756.133	149			

ตารางที่ 4.21

ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) ของผู้ต้องซังระหว่างผู้ที่มีการกระทำความผิดซ้ำในคดีอาเสพติดต่างกัน

จำนวนครั้งในการต้องโทษ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ทำผิดครั้งที่ 1	15.09	101	4.275
ทำผิดครั้งที่ 2	15.34	27	3.570
ทำผิดครั้งที่ 3	14.29	9	4.603
ทำผิดครั้งที่ 4	13.49	13	5.701
ทำผิดมากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	00.00	0	00.00
รวม	14.95	150	4.301

4.6.2.6 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย(ก่อนต้องโทษ)กับประเภทของการกระทำผิด

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัยระหว่างผู้ที่มีประเภทของความผิดที่กระทำต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้ที่กระทำผิดในคดีทั้งเสพและจำหน่าย มีสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ไม่เหมาะสมสูงสุด ค่าเฉลี่ย 15.44 รองลงมา คือ ผู้ที่กระทำผิดในคดีจำหน่ายอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ค่าเฉลี่ย 15.30 ส่วนผู้ที่มีไว้ในครอบครองและผู้ที่ยังแต่เสพยาเสพติด อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ค่าเฉลี่ย 14.70 และ 13.77 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.22 และตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.22

การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) กับประเภทของความผิดที่กระทำในครั้งนี้

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	275.804	4	68.951	4.031	.004
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2480.329	145	17.106		
รวม	2756.133	149			

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = 0.01

ตารางที่ 4.23

ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) ของผู้ต้องขัง ระหว่างผู้ที่มีการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดต่างกัน

ประเภทของความผิดที่กระทำ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คดีเสพ	13.77	18	5.333
คดีจำหน่าย	15.30	80	4.176
คดีมีไว้ในครอบครอง	14.70	14	4.245
คดีทั้งเสพและจำหน่าย	15.44	36	3.315
อื่น ๆ	4.20	2	.000
รวม	14.95	150	4.301

ตารางที่ 4.24
สรุปผลการวิเคราะห์

ปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์	เป็นไปตาม นัยสำคัญ	ไม่เป็นไปตาม นัยสำคัญ	Sig
1. ด้านการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวกับจำนวนครั้งในการต้องโทษ	√		.002
2. ด้านการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวกับประเภทของการกระทำผิด		√	.448
3. ด้านสภาพแวดล้อมในด้านครอบครัวกับจำนวนครั้งในการต้องโทษ		√	.281
4. ด้านสภาพแวดล้อมในด้านครอบครัวกับประเภทของความผิดที่กระทำ		√	.321
5. ด้านสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน(ภายนอกเรือนจำ) กับจำนวนครั้งในการต้องโทษ		√	.322
6. ด้านสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน(ภายนอกเรือนจำ) กับประเภทของความผิดที่กระทำในครั้งนี้		√	.108
7. ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) กับจำนวนครั้งในการต้องโทษ		√	.570
8. ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ)กับประเภทของความผิดที่กระทำในครั้งนี้	√		.004

สรุปผลการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ปัจจัยด้านการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวกับจำนวนครั้งในการต้องโทษต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่า Sig เท่ากับ .002

และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) กับประเภทของความผิดที่กระทำ ต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่า Sig เท่ากับ .004

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ประวัติการกระทำผิด ปัจจัยด้านสภาพของครอบครัวของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมีนบุรี รวมทั้งปัจจัยที่ทำให้ผู้ต้องขังมีการกระทำผิดซ้ำต่างกัน

5.1 สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมในเรือนจำพิเศษมีนบุรี จำนวน 150 คน

5.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 26-35 ปี มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น สถานภาพสมรสส่วนใหญ่โสด นับถือศาสนาพุทธ อาชีพส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป มีรายได้ไม่แน่นอน

5.1.2 ข้อมูลประวัติการกระทำผิด

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวนครั้งในการต้องโทษเป็นการกระทำผิดครั้งที่ 1 สาเหตุของการกระทำผิดคือต้องการทรัพย์สินและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ประเภทของความผิดที่กระทำ คือ จำหน่ายยาเสพติด ก่อนต้องโทษในครั้งนี้เคยเสพยาเสพติด คือ ขาบ้า ต้องโทษครั้งแรกเมื่ออายุต่ำกว่า 25 ปี ระยะเวลาในการต้องโทษ คือ 2-10 ปี

5.1.3 สภาพของครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สภาพก่อนถูกจับอาศัยอยู่กับพ่อแม่ มีที่อยู่อาศัยเป็นของครอบครัว จำนวนสมาชิกที่ต้องรับผิดชอบ 3 คนขึ้นไป บุคคลที่ใกล้ชิด คือ มารดา ไม่มีบุคคลในครอบครัวเคยต้องโทษ และบุคคลที่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบ คือ บุตร

5.1.4 การขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว

การขัดเกลาทางสังคมด้านการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูเหมาะสมในระดับมาก

5.1.5 ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมทางด้านครอบครัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสภาพครอบครัวที่เหมาะสมในระดับมาก

สภาพแวดล้อมทางด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ที่มีปัญหาในระดับปานกลาง

สภาพแวดล้อมทางด้านชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในสภาพชุมชนที่มีปัญหาในระดับปานกลาง

5.1.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ปัจจัยด้านการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวต่างกัน จำนวนครั้งในการต้องโทษต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) ต่างกัน ประเภทของความผิดที่กระทำต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้อมูลส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีตของพนิดา บัวสุวรรณ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมให้โทษของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนนทบุรี พบว่า เด็กเยาวชนมีการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมให้โทษ ส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สถานภาพสมรสโสด ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมส่วนใหญ่โสด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มนตรี บุณนาค ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องสาเหตุการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม

ยาบ้า (2541) พบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในคดีเสพยาบ้าส่วนใหญ่เป็นโสด สวงน นรชาญ (2542) พบว่า ผู้ต้องขังในคดียาเสพติดส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด เพราะว่ามีผู้ที่สถานภาพโสดนั้น ไม่มีภาระผูกพันกับครอบครัวหรือว่ากับใคร ๆ ไม่มีบุคคลที่ต้องเป็นห่วงและดูแล ดังนั้น จึงคิดตัดสินใจที่จะกระทำผิดได้ง่ายโดยไม่มีภาระยับยั้งชั่งใจใด ๆ เลย

อาชีพรับจ้างทั่วไป ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อยและเป็นรายได้ที่ไม่แน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สวงน นรชาญ (2542) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในคดียาเสพติด พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ระหว่าง 2,501-3,500 บาท/เดือน

การขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ โสภา ชูพิกุลชัย (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับการปลดปล่อยจากการพระราชอภัยโทษหมู่ปี 2522-2523 พบว่า ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นผู้มีปัญหาด้านอารมณ์เป็นคนอ่อนไหว ซึ่งมีผลเนื่องมาตั้งแต่วัยเด็ก คือ ขาดความรักความอบอุ่น ความเอาใจใส่จากครอบครัว ไม่มีโอกาสอยู่ใกล้ชิดบิดามารดา ทำให้เติบโตมาเป็นผู้ไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง อติศักดิ์ (2540) ศรีเบญจรัตน์ พบว่า ผู้ต้องขังร้อยละ 31.0 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กแบบขาดการอบรมปล่อยตามสบาย

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัว ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดส่วนใหญ่มีสภาพครอบครัวที่เหมาะสมในระดับมาก ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ พนิดา บัวสุวรรณ (2544) พบว่า ปัจจัยทางสังคมในด้านสภาพแวดล้อมมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำมาก มนตรี บุญนาค (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่องสาเหตุการกระทำผิดซ้ำในคดีเสพยาบ้า พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวของบิดามารดาไม่ดี อุษา คงสาย (2538) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ได้แก่ ฐานะทางครอบครัว และสวงน นรชาญ (2542) พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยมีปัญหา

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดส่วนใหญ่มีการคบเพื่อนที่มีปัญหาในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธราดล เหมพัฒน์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดที่แตกต่างกัน พบว่าปัจจัยที่มีผลให้วัยรุ่นหญิงในจังหวัดอ่างทองส่วนใหญ่ส่วนใหญ่ เสพ และติดยาเสพติด คือ การคบเพื่อน เพื่อนเป็นผู้ชักชวนให้เสพยาเสพติด นันทา ชัยพิชิตพันธ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสพยาบ้าซ้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เข้ารับ

การรักษาในโรงพยาบาลรัฐญารักษ์ พบว่า มีเพื่อนสนิทเสพยาบ้า มีปัญหาสุขภาพจิต ซึมเศร้า ไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น ได้แก่ จำนวนพี่น้อง ลำดับที่ของบุตร สถานภาพสมรสของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสพยาบ้า การมีสมาชิกในครอบครัวเสพยาบ้า ' ประหยัด พวงจำปา (2537) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมประพฤติโดย ศึกษาการกระทำผิดของผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ พบว่า การคบเพื่อนมีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดซ้ำ และสาเหตุการกระทำผิดเป็นเพราะเพื่อนชักชวน ภัทรภรณ์ วงษ์ไทย (2541) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง พบว่า การมีเพื่อนสนิทที่กระทำผิดกฎหมาย มนตรี บุณนาค (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่องสาเหตุการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด พบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำมากมีความสัมพันธ์ในครอบครัวของบิดามารดาไม่ดี การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า

ปัจจัยทางด้านชุมชนที่อยู่อาศัย(ก่อนต้องโทษ) ที่ต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อการกระทำ ความผิดซ้ำในคดียาเสพติดที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชาญคณิต ก.สุริยะมณี และคณะ (2529) พบว่า ปัจจัยทางด้านการอาศัยอยู่ในแหล่งที่มีการเสพยาเสพติด การอาศัยอยู่ใน แหล่งที่มีการจำหน่ายยาเสพติดการอาศัยอยู่ใกล้แหล่งที่มีการจำหน่ายยาเสพติด ประหยัด พวงจำปา (2537) พบว่า แหล่งที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะในแหล่งชุมชนแออัดเป็นแหล่งยาเสพติดให้โทษ แหล่ง การพนัน บ่อน สถานเริงรมย์ เป็นสิ่งช่วยให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ พินดา บัวสุวรรณ พบว่า ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ซึ่งพบว่าเด็กและเยาวชนเหล่านี้ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ใน ย่านที่เป็นแหล่งค้ายาเสพติด และมีผู้ติดยาเสพติดมาก มนตรี บุณนาค (2541) พบว่า ลักษณะ สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยที่มีแนวโน้มที่จะทำให้มีพฤติกรรมเสพยาบ้า

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด รวมตลอดถึงแนวทางแก้ไขและป้องกัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ปรากฏในรายละเอียดมาแล้ว ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวให้มีความเกรงใจผู้อื่น มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย 4.03 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ทำดีแล้วแต่ ควรหันมาให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดเพิ่มเติมด้วย ควรอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตัวเองถึงพิษภัยของยาเสพติด การได้รับโทษทางกฎหมาย เมื่อเสพแล้วจะมีอันตรายถึงชีวิต

2. จากผลการวิจัยในด้านปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์ต่อการกระทำความคิดชั่วในคดียาเสพติด ว่าด้วยเรื่องของเมื่อพ้นโทษสามารถกลับไปอยู่กับครอบครัวและครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย 4.38 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าครอบครัวควรให้การต้อนรับอย่างนี้ดีแล้ว แต่ควรเพิ่มเติมในเรื่องของการให้คำปรึกษาเป็นที่พึ่ง และคอยชี้แนะและสั่งสอนให้รู้จักถึงความร้ายกาจของยาเสพติด และโทษที่จะได้รับเมื่อเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

3. จากผลการวิจัยในด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) มีความสัมพันธ์กับการกระทำความคิดชั่วในคดียาเสพติด พบว่า เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างมีความเกียจคร้าน ไม่ชอบทำงาน หรือประกอบอาชีพใด ๆ อยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.63 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า ควรหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนประเภทนี้ เพราะว่าเพื่อนของกลุ่มตัวอย่างเป็นคนเกียจคร้าน ไม่ประกอบอาชีพใด ๆ เลย อาจชักชวนกันไปทำในสิ่งผิด ๆ ได้

4. จากผลการวิจัยในด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำความคิดชั่วในคดียาเสพติด พบว่า ชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างอยู่เป็นแหล่งสถานเริงรมย์ มีการมั่วสุมของคนในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านอาหาร สถานที่จำหน่ายสุรา สถานบริการทางเพศ อยู่ในระดับมีปัญหามาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.97 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า ควรย้ายออกไปอยู่ให้ห่างไกลแหล่งอบายมุขเหล่านี้ แล้วทางส่วนราชการควรมีมาตรการเร่งปราบปราม และหาวิธีป้องกันไม่ให้เด็กวัยรุ่นไปมั่วสุมตามแหล่งสถานเริงรมย์ และสถานบริการทางเพศเหล่านี้

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ต้องขังชาย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะต้องเลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหญิงและชาย เพราะอาจจะมีปัจจัยในการกระทำผิดที่แตกต่างกัน และในเรื่องของอายุควรแบ่งช่วงของอายุให้ถี่ขึ้นอีกหน่อยการ

2. วิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่เรือนจำพิเศษมีนบุรี ซึ่งเป็นเรือนจำที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ มาก และเป็นเรือนจำที่มีขนาดกลางไม่ใหญ่มากและก็ไม่เล็กมาก ในการวิจัยครั้งต่อไปอยากให้วิจัยเรือนจำขนาดใหญ่และเป็นเรือนจำที่มีความมั่นคงสูง อย่างเช่น บางขวาง พิเศษกรุงเทพฯ เป็นต้น

1. จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวให้มีความเกรงใจผู้อื่น มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย 4.03 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ทำดีแล้วแต่ ควรหันมาให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดเพิ่มเติมด้วย ควรอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตัวเองถึงพิษภัยของยาเสพติด การได้รับโทษทางกฎหมาย เมื่อเสพแล้วจะมีอันตรายถึงชีวิต

2. จากผลการวิจัยในด้านปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ว่าด้วยเรื่องของเมื่อพ้นโทษสามารถกลับไปอยู่กับครอบครัวและครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น อยู่ในระดับเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย 4.38 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าครอบครัวควรให้การต้อนรับอย่างนี้ดีแล้ว แต่ควรเพิ่มเติมในเรื่องของการให้คำปรึกษาเป็นที่พึ่ง และคอยชี้แนะและสั่งสอนให้รู้จักถึงความร้ายกาจของยาเสพติด และโทษที่จะได้รับเมื่อเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

3. จากผลการวิจัยในด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ) มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด พบว่า เพื่อนของกลุ่มตัวอย่างมีความเกียจคร้าน ไม่ชอบทำงาน หรือประกอบอาชีพใด ๆ อยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.63 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า ควรหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนประเภทนี้ เพราะว่าเพื่อนของกลุ่มตัวอย่างเป็นคนเกียจคร้าน ไม่ประกอบอาชีพใด ๆ เลย อาจชักชวนกันไปทำในสิ่งผิด ๆ ได้

4. จากผลการวิจัยในด้านชุมชนที่อยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ) มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด พบว่า ชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างอยู่เป็นแหล่งสถานเริงรมย์ มีการมั่วสุมของคนในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านอาหาร สถานที่จำหน่ายสุรา สถานบริการทางเพศ อยู่ในระดับมีปัญหามาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.97 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า ควรย้ายออกไปอยู่ให้ห่างไกลแหล่งอบายมุขเหล่านี้ แล้วทางส่วนราชการควรมีมาตรการเร่งปราบปราม และหาวิธีป้องกันไม่ให้เด็กวัยรุ่นไปมั่วสุมตามแหล่งสถานเริงรมย์ และสถานบริการทางเพศเหล่านี้

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ต้องขังชาย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะต้องเลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหญิงและชาย เพราะอาจจะมีปัจจัยในการกระทำผิดที่แตกต่างกัน และในเรื่องของอายุควรแบ่งช่วงของอายุให้ถี่ขึ้นอีกหน่อยการ

2. วิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่เรือนจำพิเศษมีนบุรี ซึ่งเป็นเรือนจำที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ มาก และเป็นเรือนจำที่มีขนาดกลางไม่ใหญ่มากและก็ไม่เล็กมาก ในการวิจัยครั้งต่อไปอยากให้วิจัยเรือนจำขนาดใหญ่และเป็นเรือนจำที่มีความมั่นคงสูง อย่างเช่น บางขวาง พิเศษกรุงเทพฯ เป็นต้น

3. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำความผิดซ้ำในคดีอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คดียาเสพติด

บรรณานุกรม

- กรมตำรวจ, กระทรวงมหาดไทย. (2522). พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522. (เอกสารโรเนียว)
- กรมราชทัณฑ์, กระทรวงมหาดไทย. (2521). ปัญหาเสพติดในเรือนจำและทัณฑสถาน. (เอกสารโรเนียว)
- กรมราชทัณฑ์. (2547-2548). สถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ. กรุงเทพมหานคร : กองแผนงาน.
- คณะอนุกรรมการวางแผนพัฒนาความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินและสวัสดิการสังคม. (2534). การศึกษาเรื่องสาเหตุและปริมาณของการกระทำความผิดซ้ำ. กรุงเทพมหานคร : จิรจักษ์ พรหมโมบล. (2530). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกลับมาเสพติดให้โทษ : ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในเรือนจำทัณฑสถานบำบัดพิเศษบางเขนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาญคณิต ก.สุริยะมณี และคณะ. (2529). ปัจจัยที่มีผลต่อการติดยาเสพติดซ้ำของวัยรุ่นในกรุงเทพฯ. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ดำรงค์ เชื้อวศิศิลป์. (2519). ปัญหาเสพติดในผู้ต้องขังในกรุงเทพมหานครปี 2519. ดาวร สุขสำราญ. (2542). การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพติด. วิทยานิพนธ์. หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม). สมุทรปราการ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- นันทิ จิตสว่าง. (2540). พัฒนาวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. (2540). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. (2540). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2533). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป. กรุงเทพมหานคร : พิชาญการพิมพ์.
- ประหยัด พวงจำปา. (2537). ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมความประพฤติ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ผจงจิต อินทสุวรรณและคณะ. (2539). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการติดยาเสพติดของเยาวชน. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์.
- พยนต์ พันธุ์ศรี. (2535). นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประเภทวัสดุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทของประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีแอมเฟตามีน (ยาบ้า). รายงานการวิจัย, นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 34. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2523). แบบจำลองความคาดคะเนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิชัย นิลทองคำ. (2537). ประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. (2540). การวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟินนี่พับบลิชชิง.
- ภัทรารักษ์ วงษ์ไทย. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
- เกา สารสิน, พล.ต.ท.(2528). การแก้ปัญหายาเสพติดในประเทศไทย. วารสารต่อต้านยาเสพติด. 1 (มกราคม – มิถุนายน 2528) : 1 – 11.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2524). พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา : อังกฤษไทย. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- วิชัย โปษยะจินดา. (2529). การศึกษาปัญหายาเสพติดในผู้ต้องโทษผิดพระราชบัญญัติยาเสพติดในทัณฑสถานกรุงเทพมหานคร. เอกสารวิจัย, สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยา มณีสุธรรม. (2523). การสำรวจเหตุจูงใจในการเสพติดและการบำบัดรักษา. เอกสารวิจัย, คณะวิทยาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สาวิตรี ไพฑูรย์. (2531). ปัจจัยที่นำไปสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยา มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวิทย์ รุ่งวิสัย. (2523). ลักษณะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับยาเสพติดในเรือนจำกลางเชียงใหม่. เอกสารวิจัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- โสภา ชูพิกุลชัย และคณะ. (2529). การศึกษาวิธีการนำศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมแก้ปัญหายาเสพติด. รายงานการวิจัย ศูนย์ประสานงานกลาง. กรุงเทพมหานคร : องค์การภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติดสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย..
- อดิศักดิ์ ศรีเบ็ญรัตน์. (2540). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรัญ สุวรรณบุปผา. (2518). หลักอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด.
- อัมณพ ชูบำรุง. (2527). ทฤษฎีอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร : O.S. Printing House Co., Ltd.
- อัจฉราพรรณ คตสะปุระณะ. (2524). การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เอนก แสงฉาย, พ.ต.ท. (2518). วัยรุ่นกับยาเสพติด. เอกสารวิจัย. หลักสูตรสารวัตรและผู้บังคับกองรุ่นที่ 8. กรุงเทพมหานคร :

แบบสอบถาม

--	--

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมีนบุรี

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าคำตอบที่เป็นจริงที่สุดสำหรับท่านเพียง 1 คำตอบ หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ขณะนี้ท่านมีอายุเท่าใด

☐ 1. 18 – 25 ปี	☐ 2. 26 – 35 ปี
☐ 3. 36 – 45 ปี	☐ 4. 46 – 50 ปี
☐ 5. 51 – 55 ปี	☐ 6. 56 – 60 ปี
☐ 7. มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	
2. ระดับการศึกษาของท่านก่อนต้องโทษ

☐ 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ	☐ 2. ประถมศึกษาตอนต้น
☐ 3. ประถมศึกษาตอนปลาย	☐ 4. มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 5. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ป.ว.ช.	☐ 6. ป.ว.ส. / อนุปริญญา
☐ 7.ปริญญาตรี	☐ 8. สูงกว่าปริญญาตรี
3. สถานภาพสมรสก่อนต้องโทษ

☐ 1. โสด	☐ 2. สมรส(จดทะเบียน)
☐ 3. อยู่ร่วมกัน	☐ 4. หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่
4. ศาสนาที่ท่านนับถือก่อนต้องโทษ

☐ 1. พุทธ	☐ 2. คริสต์
☐ 3. อิสลาม	☐ 4. อื่น ๆ.....

5. อาชีพของท่านก่อนต้องโทษ

- () 1. ว่างาน () 2. รับจ้างทั่วไป
 () 3. รับจ้างรายวัน () 4. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 () 5. พนักงานบริษัท () 6. ค้าขาย
 () 7. เกษตรกรรม () 8. เรียนหนังสือ
 () 9. อื่น ๆ (ระบุ).....

6. รายได้ต่อเดือนของท่านก่อนต้องโทษ

- () 1. ไม่มีรายได้ () 2. มีรายได้ไม่แน่นอน
 () 3. ตั้งแต่ 2,000 – 5,000 บาท () 4. ตั้งแต่ 5,001 – 10,000 บาท
 () 5. ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ประวัติการกระทำผิด

7. ท่านต้องโทษครั้งนี้เป็นครั้งที่เท่าไร

- () 1. ครั้งที่ 1 () 2. ครั้งที่ 2
 () 3. ครั้งที่ 3 () 4. ครั้งที่ 4
 () 5. มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป

8. สาเหตุของการกระทำผิดครั้งนี้

- () 1. ความยากจน () 2. เพื่อนชักชวน
 () 3. รู้เท่าไม่ถึงการณ์ () 4. ต้องการทรัพย์สิน
 () 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)

9. ประเภทของความผิดที่กระทำในครั้งนี้

- () 1. เสพ () 2. จำหน่าย
 () 3. มีไว้ในครอบครอง () 4. ทั้งเสพและจำหน่าย
 () 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. ก่อนต้องโทษในครั้งนี้ ท่านเสพยาเสพติดหรือไม่

- () 1. เสพ () 2. ไม่เสพ

11. กรณีที่เสพยาเสพติดก่อนต้องโทษในครั้งนี้ ท่านเสพยาเสพติดอะไร

- () 1. เฮโรอีน () 2. ยาบ้า
 () 3. กัญชา () 4. สารระเหย
 () 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านต้องโทษครั้งแรกเมื่ออายุเท่าใด

- () 1. อายุต่ำกว่า 25 ปี () 2. อายุ 25-35 ปี
() 3. อายุ 35 ปีขึ้นไป

13. ระยะเวลาในการต้องโทษจำคุกในความคิดครั้งนี้มีกำหนด

- () 1. โทษ ต่ำกว่า 2 ปี () 2. โทษ 2-10 ปี
() 3. โทษ 10-20 ปี () 4. โทษมากกว่า 20-30 ปี
() 5. โทษมากกว่า 30 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 3 สภาพของครอบครัว

14. สถานภาพของท่าน (ก่อนถูกจับดำเนินคดีท่านอาศัยอยู่กับใคร)
- () 1. อยู่คนเดียว () 2. อยู่กับเพื่อน
 () 3. อยู่กับพ่อแม่ () 4. อยู่กับภรรยา/สามี
 () 5. อยู่กับคนอื่น (ระบุ).....
15. สภาพที่อยู่อาศัย (ก่อนถูกจับดำเนินคดี)
- () 1. บ้านของตนเอง () 2. บ้านของครอบครัว
 () 3. วัด () 4. บ้านเช่า
 () 5. บ้านเพื่อน () 6. อื่น ๆ (ระบุ).....
16. จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีจำนวน
- () 1. 1 คน () 2. 2 คน
 () 3. 3 คนขึ้นไป
17. บุคคลที่ใกล้ชิดที่สุด
- () 1. บิดา () 2. มารดา
 () 3. พี่/น้อง () 4. เพื่อน
 () 5.ญาติ (ระบุ)..... () 6. อื่น ๆ (ระบุ).....
18. มีบุคคลในครอบครัวของคุณต้องโทษ หรือไม่
- () 1. ไม่มี () 2. มี
19. ท่านมีบุคคลที่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบดูแล จำนวน.....คน เกี่ยวข้องเป็น
- () 1. บิดามารดา () 2. สามี/ภรรยา
 () 3. ญาติพี่น้อง () 4. บุตร
 () 5. อื่น ๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 4 การขัดเกลาทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วคิดว่าข้อความนั้นกล่าวถึงความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด แล้วเลือกใส่เครื่องหมาย \surd ลงในช่องที่กำหนดให้เพียง 1 ช่อง แล้วขอให้ตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	ระดับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20. ท่านได้รับการอบรมให้ช่วยเหลือตนเอง					
21. ท่านได้รับการอบรมให้รู้จักการเป็นคนเสียสละไม่เห็นแก่ตัว					
22. ท่านได้รับการอบรมให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม					
23. ท่านได้รับการอบรมให้มีความซื่อสัตย์สุจริต					
24. ท่านได้รับการอบรมให้มีความเกรงใจผู้อื่น					
25. ท่านได้รับการอบรมให้เป็นผู้เคร่งครัดต่อคำสอนของศาสนา					
26. ท่านได้รับการสั่งสอนว่าการดื่มสุราเป็นสิ่งที่ไม่ดี					
27. ท่านได้รับการสั่งสอนว่าไม่ควรดื่มสุรา					
28. ท่านได้รับการสั่งสอนว่าไม่ให้เล่นการพนัน					
29. ท่านได้รับการสั่งสอนว่าไม่ให้เที่ยวเตร่กลางคืน					

ส่วนที่ 5 ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม

ข้อความ	ระดับ				
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
ด้านครอบครัว					
30. ครอบครัวของท่านทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ					
31. ครอบครัวของท่านมีสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด					
32. สมาชิกในครอบครัวของท่านต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกัน					
33. เมื่อท่านมีเรื่องไม่สบายใจบุคคลในครอบครัวสามารถเป็นที่ปรึกษาให้ท่านได้					
34. ท่านสามารถเข้ากับญาติพี่น้องของท่านได้เป็นอย่างดี					
35. ท่านคิดว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวท่านมีส่วนทำให้ท่านกระทำผิดครั้งนี้					
36. เมื่อท่านพ้นโทษท่านสามารถกลับไปอยู่กับครอบครัวและครอบครัวของท่านให้การต้อนรับท่านสู่ครอบครัวอย่างอบอุ่น					
ด้านการคบเพื่อน (ภายนอกเรือนจำ)					
37. เพื่อนของท่านมีพฤติกรรมเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน					
38. เพื่อนของท่านชอบดื่มสุรา					
39. เพื่อนของท่านเล่นการพนัน					
40. เพื่อนของท่านมีนิสัยอันธพาล เกร่ ชอบมีเรื่องทะเลาะวิวาท ชกต่อยกับผู้อื่น					
41. เพื่อนของท่านเสพยาเสพติดให้โทษ					
42. เพื่อนของท่านเคยกระทำผิดในคดียาเสพติดและมีโทษจำคุก					
43. เพื่อนของท่านมีความเกียจคร้าน ไม่ชอบทำงาน หรือประกอบอาชีพใด ๆ					
44. เพื่อนของท่านเคยชักชวนให้กระทำผิด					
45. ท่านปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนของท่านมากกว่าพ่อแม่					
46. เพื่อนของท่านเคยแนะนำให้อยู่เกี่ยวกับยาเสพติด					

ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง
ด้านชุมชนที่ท่านอยู่อาศัย (ก่อนต้องโทษ)					
47. ชุมชนที่ท่านอยู่เป็นชุมชนแออัด					
48. ชุมชนที่ท่านอยู่อาศัยเป็นแหล่งสถานเริงรมย์ มีการ มั่วสุมของคนในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านอาหาร สถานที่จำหน่ายสุรา สถานบริการทางเพศ					
49. ชุมชนที่ท่านอยู่เป็นแหล่งการพนัน บ่อน โต๊ะสนุกเกอร์					
50. ชุมชนที่ท่านอยู่เป็นแหล่งที่มียาเสพติด มีคนคิด ยาเสพติด ขาบ้า กัญชา เฮโรอีน หรือจำหน่าย ยาเสพติดให้โทษ					
51. ชุมชนที่ท่านอยู่มีการอพยพเข้าออกเปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา มีคนแปลกหน้าเข้ามาบ่อย ๆ					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางสาวจิรัฐิกา พรคงธวัช
วัน เดือน ปีเกิด	18 เมษายน 2520
ที่อยู่	49/1 หมู่ 1 ถ.สุวินทวงศ์ แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนครุณาราชบุรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนครุณาราชบุรีพาณิชยการ ปริญญาตรี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ศึกษาต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ประวัติการทำงาน	เรือนจำพิเศษมีนบุรี